

2998

SPRAWOZDANIE DYREKTORA

C. K.

GIMNAZYUM NOWODWORSKIEGO

czyli

ŚW. ANNY W KRAKOWIE

za rok szkolny 1880.

KRAKÓW.

Z Drukarni Wł. L. Anczyca i Spółki.

Nakładem Funduszu Szkolnego.

1880.

Opisanie sali amfiteatrnéj wraz ze znajdującymi się w niej obrazami w c. k. gimnazjum Nowodworskiem, czyli św. Anny w Krakowie.

Część administracyjna przez dyrektora.

OPIS SALI AMFITEATRALNÉJ

wraz ze znajdującymi się w niej obrazami w c. k. gimnazyum Nowodworskiem,

czyli św. Anny w Krakowie,

skreślił

Walery Eljasz.

Do drugiej połowy 16 wieku, nie znano jeszcze u nas innych zakładów naukowych, jak Uniwersytet i szkoły parafjalne. Takich w Krakowie było 12; z których głównie odznaczała się doбором nauczycieli szkoła parafjalna przy kościele Panny Maryi. Przedział w naukach, jaki istniał między parafjalnymi szkołami, a uniwersytetem, tak był wielki, iż dla jego wypełnienia musieli uczniowie sposobie się prywatnie u nauczycieli. Ten brak łączności publicznych instytucyj, mocno się czuć dawał, dlatego profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego radzili o utworzeniu średniej szkoły nowéj, któraby wymaganiom odpowiadała. Ostatecznie d. 18 kwietnia 1588. uchwalili założyć nową szkołę, i w czerwcu t. r. Stanisław Zawadzki Rektor Uniwersytetu, doktor medycyny, sławny z nauki mąż, dopełnił otwarcia tego Zakładu z liczbą uczniów 530, po nabożeństwie w kościele św. Anny.

Pochód z kościoła do bursy Jerozolimskiej (przy Niższej Gołębięj ulicy), odbył się z wielką uroczystością, przy liczném zebraniu dostojników państwa. Myśl założenia tak nader pożądanéj instytucyi dla oświaty stała się czynem.

Nazywano nową szkołę „classes“, dzieliła się ona na trzy klasy: gramatykę, poetykę i retorykę. Niedogodnie jéj tam było w bursie, już bowiem 1589 r. przeniesiono ją do nowo kosztem Uniwersytetu wyrestaurowanego domu przy bursie filozofów. Przeprowadzenia dopełnił tenże sam Rektor Zawadzki. Budynek nowy zwać poczęto Nową Bursą ¹⁾.

¹⁾ Muczkowski: Wiadomość o Władysławsko-Nowodworskiem kolegium w Krakowie. Kraków 1849.

Wzrastała nowa szkoła ciągle darami dbałych o oświatę narodu mężów. Roku 1616 przeznaczał Piotr Tylicki bisk. krakowski corocznie 100 dukatów z funduszków kapituły katedralnej na ową szkołę średnią, roku 1617 d. 4 marca Bartłomiej Nowodworski, rotmistrz w wojsku, a sekretarz królewski 8000 złp. na pensye dla trzech nauczycieli i dla prowizora. Pierwszym prowizorem nowej szkoły był Janidło, ob. praw. dr. kanonik sądecki i Rektor Akademii. W r. 1635. dodano w niej czwartą klasę dyjalektykę. Nadzwyczajnego dobrodzieja dla siebie znalazła ta szkoła w nauczycielu synów królewskich Zygmunta III., niejakiu Gabryelu Prewancy, któremu przy uszlachceniu dodał król nazwisko Władysławskiego. On to w testamencie r. 1630 na nową szkołę przeznaczył 30 tysięcy złp., „litując się nad złém jój pomieszczeniem po za bursą filozofów.“ Gdy Ks. Jan Raciborski dał zapis ów do zatwierdzenia królowi, Władysław IV. dołożył doń jeszcze 20 tysięcy złp. Ofiary znaczne pozwalały Uniwersytetowi, jako ciągłemu téj szkoły opiekunowi, pomyśleć o jój ulepszeniu. W r. 1636. uchwalono „dwa domy naprzeciw kościoła św. Anny leżące, i do collegium większego przytykające, tudzież graniczącą z niemi kamienicę, wraz z dotykającym browarem, odstąpić na wybudowanie nowych szkół.“

Oprócz dochodów z funduszu Władysławskiego, przybyło jeszcze to, co przeznaczył Rektor Uniwersytetu, Jakób Najmanowicz, 1000 złp. na budowę domu, i król Władysław IV. na ten sam cel jeszcze 2500 złp. z żup wielickich dodał. W r. 1638. rozpoczęto budować nową szkołę, a ukończono ją r. 1643. Stawiał ją murarz, Jan Laitner z Kazimirza. W r. 1639. Andrzej Tarło, kan. katedr. krakowski, zapisał 10,000 złp. na przyczynek do pensyi pięciu téj szkoły nauczycieli.

Otwarcie nauk w nowym budynku, nastąpiło uroczyscie dnia 2 czerwca 1643. przy udziale Piotra Gembickiego biskupa krakowskiego, Jędrzeja Gembickiego bisk. łuckiego, wielu senatorów, mnóstwa szlachty, doktorów, przełożonych w zakonach, duchowieństwa wszelkiego i niezliczonej młodzieży szkolnej. Nabożeństwo odprawiono w sali dzisiejszego amfiteatru, które wtedy służyło za kaplicę i zwało się „oratorium.“ Tegoż dnia nastąpiło przeprowadzenie klas. Liczyły one wówczas razem 1131 uczniów, a między nimi byli synowie najpierwszych rodzin w narodzie. Katalog z tego czasu podaje imiona Sobieskich, Denhoffów, Kalinowskich, Kazanowskich, Koniecpolskich, Lanckorońskich, Lubomirskich, Ossolińskich, Sa-

piechów, Ostrorogów, Wiśniowieckich, Zbarawskich, Zasławskich, i innych ¹⁾).

Przed każdą klasą uczniów niesiono obrazy ich patronów ze ścian dawniej szkoły pozdejmowane, prowizor Jakób Witelliusz, i profesorowie, postępowali uczestnicząc w śpiewie nabożnych pieśni po drodze do nowego przybytku.

Wedle pozostałych inwentarzy, podaje Muczkowski ²⁾ taki obraz gmachu nowej szkoły.

Przednia część budynku urządzoną była na cztery mieszkania dla tyluż profesorów. Cztery klasy zaś w tylniej części się mieściły. Po lewej ręce patrzącego z dziedzińca na klasy, była na dole poetyka, w niej na jednej ścianie obraz Apollina na płótnie, na drugiej tablica drewniana z alfabetem greckim. Nad tą klasą na ganku mieściła się dyalektyka, a w niej pięć tablic.

Po prawej ręce na dole była gramatyka, i na jej sesanach tablica z alfabetem do formowania liter, dwa obrazy Matki Boskiej, i portret Łukasza Piotrowskiego, autora gramatyki przepisanej dla tej szkoły.

Nad tą klasą na ganku była retoryka, a w niej na ścianach dwie tablice „*cum planisphaeriis*,” i dwa stare obrazy.

W klasach dolnych, t. j. w gramatyce i poetyce z przyczyny, iż się w nich z trudnością po kilkuset uczniów mieścić mogło, prócz zwyczajnych ławek, które tylko po obu stronach katedry i przy ścianach były ustawione, na środku klasy wcale ich nie było dla oszczędzenia miejsca. Tu na rozciągniętych wzdłuż klasy belkach, leżały w poprzek grube deski tak gęsto, że się uczniowie między niemi zaledwie przecisnąć mogli. Nisko położone deski, służące do siedzenia, zmuszały uczniów skurczonych do pisania na kolanach. W przedziale wiodącym do katedry, stały wzdłuż klasy po jednej i drugiej stronie nieco wygodniejsze ławki, ale tylko do siedzenia. W ten sposób dzieliła się klasa uczniów na dwie połowy. Strona prawa od siedzącego na katedrze profesora zwała się łacińską, (*pars romana*), i była celniejszą, lewa się grecką (*pars graeca*) mianowała. W wygodnych ławkach przy katedrze, twarzami ku drzwiom klasy, siedzieli synowie dygnitarzy, (*magnifici*); dalej przy ścianach, synowie szlachty (*generosi*), twarzami do siebie z przeci-

^{1) 2)} Muczkowski: Wiadomość o Wł. Nowdr. kolegium.

wnych stron obróceniu. Owi magnifici i generosi mieli ławki do pisania. W przedziale do katedry wiodącym siedziały dzieci drobnej szlachty i możniejszych mieszczan (*domini*), a na deskach po belkach ułożonych mieściła się młodzież „nieszlachetnie urodzona“, ale która się odznaczała pilnością, zdolnościami i zamiłowaniem do nauk.

W dwóch niższych klasach, t. j. gramatyce i poetyce, było miejsce przy piecu, marmurem wyłożone, gdzie co sobota kary wymierzano wśród trwogi i płaczu.

W dwóch wyższych klasach mieli uczniowie wygodne ławki do pisania.

Na północnej ścianie dziedzińca, gdzie się dzielą schody na ganek prowadzące, wisiał obraz wielki Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny Maryi, malowany na płótnie w ramach drewnianych, pokostowanych; na ścianie przeciwległej, na ganku od biblioteki Jagiellońskiej wisiał obraz duży Chrystusa Ukrzyżowanego, a nad drzwiami między retoryką a dyalektyką obraz św. Anny.

Sala, dziś amfiteatrem zwana, miała do r. 1777 inną, swemu przeznaczeniu odpowiednią postać. Prowadziło do niej dwoje drzwi; od ulicy oświecało ją sześć okien, każde o pięciu kwaterach z szybami tafelkowymi, w ołów oprawionymi. Na dziedziniec wychodziło pięć okien, trzy o sześciu, a dwa o czterech kwaterach. Posadzka była z kamieni kwadratowych, a sufit z desek, malowany. Między średnimi oknami przy ścianie od kościoła św. Anny, wznosił się Wielki Ołtarz snycerskiej roboty, z obrazem Niepokalanego Poczęcia N. Maryi Panny, w srebrnej sukience, ze złocistym księżycem. Zasuwa do tego obrazu przedstawiała Zwiastowanie Matki Boskiej.

Na ścianie od kolegium Jagiellońskiego, był obraz św. Kazimierza, na przeciwniej stronie obraz św. Katarzyny, a pod niemi urządzone mensy. Ławki dla profesorów między drzwiami umieszczone były, przy drzwiach zaś wmurowane dwie kropielnice z czarnego marmuru, ośm słuchalnic (konfesyonałów), tu i owdzie stojących, trzy szafy na aparaty, a na środku oratorium kilkanaście ławek do siedzenia.

W czasie najścia Szwedów na Polskę za Jana Kazimierza, nowa szkoła dzieliła los wszelkich większych zakładów, t. j. służyła na pomieszczenie żołdactwa. Major szwedzki Mehl przez obrócenie klas na stajnie, i na kwatery żołnierskie, zniszczył tak ów budynek, że go musiano odnawiać całkiem. Dopiero r. 1659. rozpoczęły

się znowu nauki po kilkoletniej przerwie. Za konfederacyi Barskiej Moskale szkołę tę również na pomieszczenie wojska zajmowali.

W r. 1777. reformowano ową szkołę, i przytém przerobiono na taki kształt, jaki się utrzymał do r. 1786.

Oratorium tutejsze posiadało liczne odpusty nadane od papieży, i uprzywilejowane. „W niém kapelan szkolny codziennie czytał mszę św. po skończonych lekcjach o godz. 10. Tu młodzież spowiedź i publiczne podczas uroczystości, tudzież dwa razy w rok w czasie promocyj do wyższych klas, stósowne mowy czyniła“ ¹⁾.

Dopiero r. 1786. Uniwersytet w podaniu swoim do księcia prymasa i administratora dyecezyi krakowskiej przełożył, iż przyzwolicięj byłoby, aby młodzież raczćj do kościoła św. Anny na nabożeństwo uczęszczała, nie zaś jak dotąd, w oratorium się modliła. Ten d. 10 października t. r. polecił ks. Stan. Minockiemu, profesor i kan. katedr. krak., żeby zdjął święcenie z ołtarzy i całego oratorium, które następnie na amfiteatr szkolny przerobiono.

Szkoła ta nosiła różne nazwy. I tak najprzód zwała się *classes*, potem „*Colegium Vladislaviano-Novodvorscianum*“, od r. 1777. do 1796. „*gymnasium*.“ Po pierwszym wcieleniu Krakowa do Austryi, w r. 1801 dodano jćj piątą klasę, i nazwano c. k. akademickiém gimnazjum. Przełożony szkoły nosił tytuł prefekta, od roku 1807 dyrektora. W r. 1808 pomnożono liczbę klas w gimnazjum o jedną, liczyło odtąd 6 klas. Od r. 1809 do 1815, należał Kraków do księstwa Warszawskiego, gimnazjum wtedy miało imię „szkoły departamentowćj“ z 6 klasami, w r. 1819 dostało nazwę „Liceum św. Anny.“

W r. 1849 dodano mu siódmą, a 1850 ósmą klasę, i dekretem cesarskim z d. 26 października 1851 uznano za gimnazjum pierwszego rzędu ²⁾.

Chociaż celem niniejszego artykułu jest opis sali amfiteatralnej, wypadało przynajmniej w zarysie skreślić historią całego zakładu; osoby bowiem, których portrety zdobią ową salę, związane są z przeszłością pierwszćj w Polsce szkoły średnićj, mającćj niedługo obchodzić 300-letni jubileusz swego istnienia.

¹⁾ Oratorium Academic. Crac. sub titulo Immaculatae conceptionis B. M. V. A. D. 1646.

²⁾ Chronik des Gymnasiums. Jahresbericht des k. k. vollständigen Gymnasiums in Krakau, für das Schuljahr 1853.

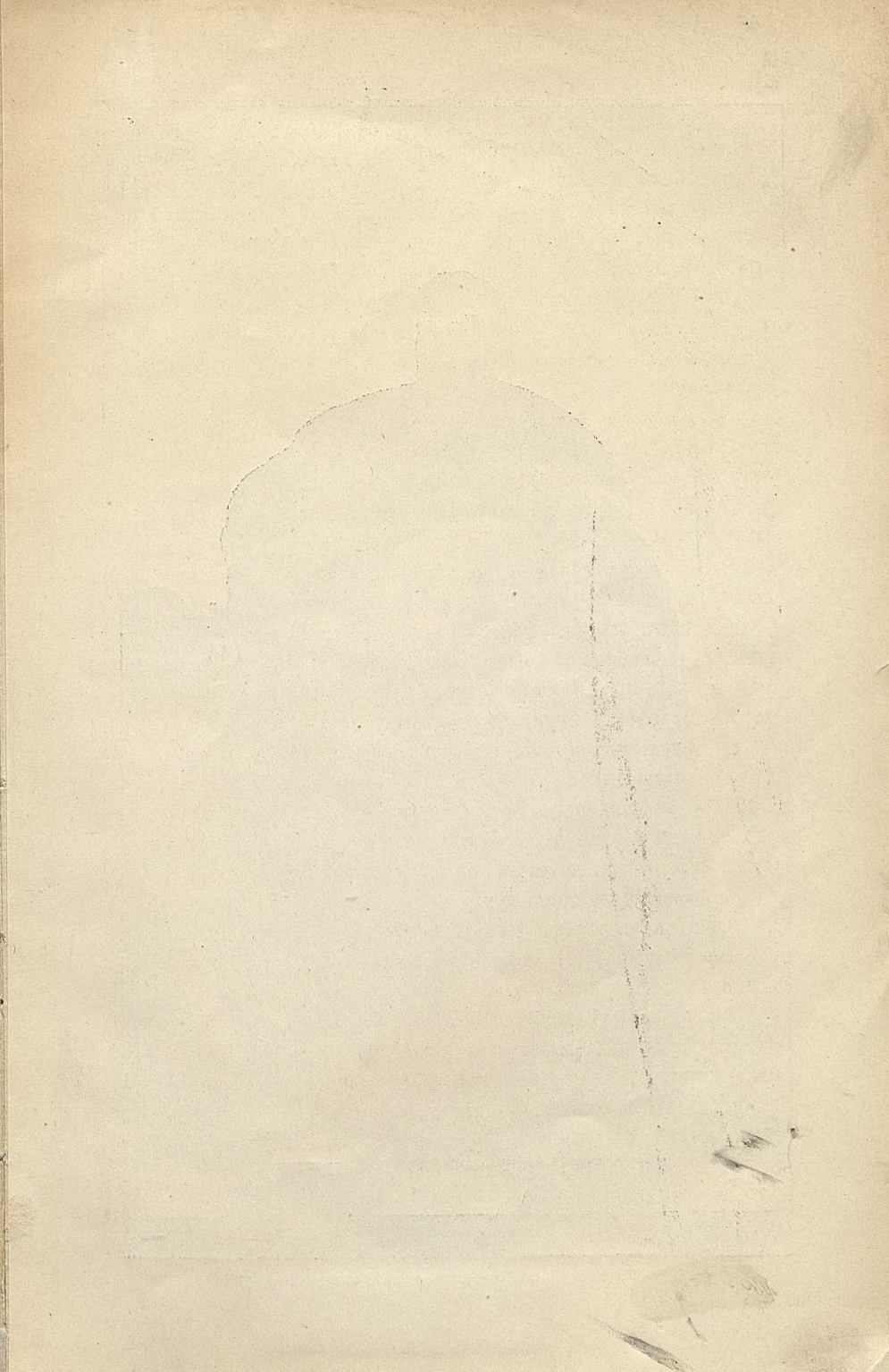
Sala tak zwana amfiteatralna, zajmuje całą frontową facyatę I. piętra, dawnego gmachu Kolegium Władysławsko-Nowodworskiego. Liczy wzdłuż 25 metr., w szerz $10\frac{1}{2}$ mtr., na wysokość $6\frac{1}{2}$ mtr. wewnątrz, z wyłączeniem framug w obręb drzwi i okien wchodzących. Od ulicy jest 7 okien, od dziedzińca troje drzwi i dwoje okien. Środek sali jest pusty, boki dwa, t. j. od plantacyj i od biblioteki Jagiellońskiej zajęte są w okrąg tarasowo zbudowanymi ławkami tak, że siedzący w ostatniej ławce wyżej o 3 metry się wznosi nad poziom sali. Ławek po każdej stronie jest 9, oprócz ganku wyżej od nich tuż koło ściany prowadzącego. Tarasowe to położenie ławek na wzór klasycznych amfiteatrów postawione, nadało niniejszej sali nazwę i pod każdym względem odpowiada jęj przeznaczeniu. Zgromadzająca się w amfiteatrze młodzież szkolna bez względu na wiek i wzrost swój brać może wszystka udział w czynności, dla jakiej się tu zebrała, bez żadnej przeszkody. Z ostatniej ławki zarówno obejmie wzrokiem każdy przedmiot na środku sali będący, jak ten, co siedzi w pierwszej ławce.

Struktura sali jest nader prosta, ani śladu w niej jakiegó architektury. Żadnego gzymsu, żadnej linii nie ma, coby zdradzała smak artystyczny; zwyczajna prostokątna, obszerna sala z wyciętymi w nią również prostokątnymi otworami na okna i drzwi. Wartość jęj spoczywa najprzód w rozmiarach, zdolnych objąć w sobie wygodnie tysiąc osób, dalej w urządzeniu ławek amfiteatralném, w końcu w posiadaniu portretów wielu najznakomitszych ludzi w Polsce, którzy na niwie oświaty wielkie zasługi dla narodu położyli. Wprawdzie mieszczą się tu wizerunki osób, nie mających związku z zakładem naukowym, w każdym razie należą one już do przeszłości, a témsamem jako materyał cennymi być mogą.

Dla historii sztuki malarskiej posiada sala amfiteatralna gminazyum św. Anny kilka nader ciekawych prac artystów.

Dla archeologii znów, właściwie dla jednego jęj oddziału do seryi portretów osób historycznych, mieści się tu parę prawdziwych pereł, któreby błyszczały w każdym muzeum starożytności. Opis każdego obrazu z osobna, podaje tu w porządku, w jakim je wszystkie zastałem wiszące w r. 1880, poczynawszy od głównych drzwi.

1. Portret pół figury. Bartłomiej Nowodworski w stroju kawalera Maltańskiego, kopia olejna pomimo zapewnienia z tylnęj strony obrazu, że jest wierném odtworzeniem oryginału, niedokładna. Szytych Preka i litografia w zakładzie litograficznym Instytutu

Jan III Sobieski.

Technicznego, wykonana wedle oryginału, różni się znacznie w szczegółach i w ogóle. Gdzie się podział oryginalny portret, i jakim sposobem ztąd zniknął, jest tylko domysł. W r. 1840 znajdował się na pewne w sali amfiteatru licealnego.

Wysokość portretu 1 mtr. 26 centm., szerokość 84 centm., ramy ma skromne listwowe złożone. Z tyłu płótna jest napis :

„Wizerunek ten, przemalowany wiernie przez J. P. Wojnarowskiego, malarza Krakowczyka w r. 1841, z dawniejszego obrazu oryginalnego, z polecenia JW. Brodowicza, Medycyny Dr. Profesora, a naówczas Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego i wszelkich zakładów Naukowych naczelnika.“

Jak wyżej wspominałem, należy ów Bartłomiej Nowodworski do fundatorów głównych téj szkoły. Żywot jego bardzo ciekawy, zawiera wiele przygód rycerskich. Walczył we Francyi, potem jako rycerz maltański w Afryce, następnie w Moskwie, gdzie niesłychaném męstwem się odznaczył, prawą rękę pod Mozajskim utracił. Na wojnie grosz uzbierany, poświęcił na „szkołę nową“ w Krakowie, i na wydawanie pism pożytecznych. Urodził się w roku 1544 w Tucholi w Prusach, umarł r. 1624 d. 13 marca w Warszawie. Oryginalny portret przedstawiał go w 79 roku życia, jak świadczy napis w tle pod herbem Nałęcz naoryginalie podany, a na kopii w inne miejsce przeniesiony. Pisali o Nowodworskim różni autorzy, żywot cały skreślił Andrzej Ed. Koźmian, (drukowany w Wrocławiu r. 1841). W końcu życia otrzymał godność komandora poznańskiego, i na portrecie w ubiorze do tego urzędu przeznaczonym namalowany, ma u szyi wiszący krzyż komandorski maltańskiego zakonu św. Jana Chrzciciela. Buzdygan zaś, jaki trzyma w prawej ręce, oznacza godność Nowodworskiego, jako rotmistrza wojsk polskich, którym go nominował król Zygmunt III. przy rozpoczęciu wojny z Moskwą.

2. W całej figurze, wielkości naturalnej, król Jan III. Sobieski, namalowany dobrze przez Jana Trycyusza, swego nadwornego malarza, na 6 lat przed wyprawą wiedeńską. Wysokość obrazu 2 mtr. 43 cent., szerokość 1 mtr. 40 cent. w ramach, dobrze zachowany, z napisem na posadzce poniżej deli Jana III.: *Jan Tricius pinxit Cracoviae A. D. 1677.*

Wielką cenę ma ten portret pod każdym względem; raz, że jest, jak widać, z natury malowany, podobieństwo zupełnie schwycone, i w całym stroju króla nie znać owych symbolicznych przeisto-

czeń, jakich się nie mogli ustrzedz inni malarze, wystawiający Sobieskiego w zbrojach rzymskich i w hełmach, z różnymi fikcyjnymi dodatkami. Opisy współczesne podają nam drobne nawet o ubiorze tego króla wiadomości, zwłaszcza w najważniejszych chwilach jego życia; z nich nabiera się innego pojęcia o Janie III., niż je nam dają tysiączne portrety tego bohatera na nieświadomości rzeczy oparte. Właśnie portret zachowany w amfiteatrze gimnazjum św. Anny w Krakowie, uwidocznia nam Sobieskiego żywcem z natury zdjętego. W żupanie długim z materyi zielonój, mieniaćej się w żółte, w szubie czerwonój, zdaje się aksamitnój, podbitój czarném futrem. W prawej ręce trzyma krótką laskę marszałkowską, w lewej karabelę, na piersiach ma order złotego runa, na łańcuchu wiszący; w żółtych butach, pasem jedwabnym w paski kolorowe opięty; na stoliku żółtą oponą nakrytym, leży korona, berło i jabłko królewskie. W tle jest herb, orzeł biały w czerwonym polu, na piersiach którego jest tarcza, t. j. herb Janina. Rysy twarzy drobne, piękne, czupryna ciemna, podgolona, ręce delikatne, a co nade wszystko zręcznie pokryta wielka otyłość osoby króla, zgodnie z prawdą, jaką się widzi na autentycznych rycinach Jana III., i czyta w opisach współczesnych.

Autor tego portretu Jan Tricius, należy do najwybitniejszych polskich malarzy z XVII. wieku, i cieszył się uznaniem swego talentu, jak się przekonać można z przywilejów królewskich, temuż artyście nadanych. Króla Jana Kazimirza przywilej nosi datę 1657 roku 26 września, króla Michała 1669 r. 4 listop., Jana III. Sobieskiego r. 1681 d. 9 czerwca, tegoż króla drugi akt z r. 1684 d. 26 lipca. Na mocy tych przywilejów mianowany był Jan Tricius nadwornym królewskim malarzem, wolnym był od należenia do cechu malarzskiego, a témsamem przeszkód mu ci w wykonywaniu swój sztuki czynić nie mogli, i do żadnych opłat nie pociągali. Pobierał dwie pensye, jedną z Wielkorządztwa krakowskiego, drugą z żup wielickich. Dzierżył klucznikostwo w najozdobniejszych pokojach zamku krakowskiego, mieszkał na Wawelu, i miał dozór nad dziełami sztuki, restaurował je na osobny koszt Wielkorządcy krak., i to wszystko miał zawarowane w dożywocie ¹⁾. Z jednego przywileju Jana III. dowiadujemy się, iż Tricius się w malarstwie kształcił

¹⁾ Słownik malarzów polskich, przez Rastawieckiego, tom II.

u Pousina w Paryżu, u Jordana w Antwerpii, u Weinera w Gdańsku, i że „w tymże kunszcie malarskim perfectiej doszedł.“ Nie tylko pędzłem służył on ojczyźnie, skoro przywilej Jana III. powiada, że „z respektu naszego na wierne usługi jego, jako najjaśniejszym Antecessorom naszym, mianowicie Janowi Kazimierzowi podczas wojny szwedzkiej z niebezpieczeństwem zdrowia, tak i nam samym czynione, w nagrodę onych umyśliliśmy tegoż szlachetnego Triciusa nie tylko przy pensyach dwóch z Wielkorządów krakowskich i żup naszych wielickich, przywilejem naszym nadanych i reskryptem osobliwym deklarowanych, dożywotnie zachować, i t. d. ¹⁾ ²⁾.

Umarł Jan Tricius r. 1697, zostawił syna Aleksandra, którego również malarzem nadwornym mianował król August II., i przyznał mu taką samą pensję 400 złp. rocznie, jaką pobierał ojciec. Prócz tego przywilejem z r. 1697 d. 21 grudnia w Krakowie uwolnił od ciężarów miejskich dwie kamienice Triciusa, jedną przy ulicy Floryjańskiej, drugą przy św. Jańskiej. Umarł Aleksander Tricius r. 1733, zostawiwszy tylko jedną córkę z żony swiej Reginy, która kamienice owe sprzedawała ¹⁾.

Ciekawą i ważną byłoby rzeczą wysledzić, gdzie i jakie znajdują się prace Jana Triciusa, skoro w aktach miasta Krakowa są ślady, że brał za obrazy pieniądze, np. „R. 1676. Rajcy uchwalili wypłatę złp. 30 szlachetnemu Triciuszowi malarzowi za odmalowanie wizerunku króla JMci, (zapewne do pocztu królów polskich, niegdyś byłych w Izbie radzieckiej ²⁾).“

Za naprawę obrazów w zamku na Wawelu wypłacił r. 1692 Triciuszowi Wielkorządca krakowski 200 złr.

O ile dotąd z publikowanych prac wiadomo, niema wymienionych innych obrazów Triciusza, nad te, które się znajdują w amfiteatrze gimnazjum św. Anny w Krakowie ³⁾.

3. Naturalnej wielkości, olejno dobrze namalowany król Władysław IV. Waza, w stroju szwedzkim, bez herbu, ani żadnego podpisu. Wys. 2 mtr. 2 cnt., szerok. 1 mtr. 12 cnt. Publikowany

¹⁾ ²⁾ Grabowski, Dawne zabytki miasta Krakowa.

¹⁾ Wiadomość udzielona mi łaskawie przez p. Żegotę Paulego.

²⁾ Grabowski, Dawne zabytki miasta Krakowa.

³⁾ W słowniku malarzów polskich, Rastaniecki wymienia 7 portretów tegoż artysty, i te wszystkie są w amfiteatrze.

jest wiernie w sztychu przez Prezka. Był ten król zarówno z akademią Jagiellońską, z Nowodworskim i Władysławskim, hojnym fundatorem téj pierwszej szkoły średniej, i dlatego Uniwersytet chcąc uczcić pamięć gorliwego o oświatę króla, na swoim zebraniu r. 1644, uchwalił nad bramą Kollegium Nowego postawić spiżowy pomnik Władysława IV. Klemens Molli, królewski rzeźbiarz, podjął się go wykonać za 300 talarów. Zadatku wziął na ten cel 100 talarów, lecz posągu nie zrobił i pieniędzy zaliczonych nie oddał. Zamiast spiżowego pomnika ma gimnazyum św. Anny przynajmniej olejno, wiernie i starannie wykonany portret swego dobroczyńcy.

4. W całej figurze król Zygmunt III. Waza w stroju koronacyjnym, wys. 2 mtr. 48 cent., szerokość 1 mtr. 65 cent. Napisu, ani herbu, ani podpisu autora, nigdzie nie ma. Bez ramy, naciągnięty na nowy bleitram przy restauracyi znać niedawno i niefortunnie dokonanej. Wartości znacznej ten portret mieć nie może, bo jest szkicowo dla jakiejś dekoracyi pobieżnie wykonany; podobieństwo w twarzy króla jest wedle znanych wizerunków Zygmunta III. oddane.

5. W całej figurze, w biskupim mantolecie, Piotr Gembicki, biskup krakowski, dobrze namalowany, wys. 2 mtr. 42 cent., szerokość 1 mtr. 50 cent. W tle obrazu jest herb Nałęcz, otoczony literami P. G. E. C. D. S., a na ramie starój napisane: *Petrus Gembicki E. C.* bez bleitramu przybity do tyłu ramy.

Po wybudowaniu niniejszego gmachu szkolnego odbyło się, jak wyżej wspomniano, uroczyste w nim otwarcie nauk w r. 1643 d. 2 czerwca pod przewodem biskupa Gembickiego, który w sali dzisiejszego amfiteatru odprawił wtedy pierwsze nabożeństwo. Zwała się ona wówczas „oratorium.“ Portret zatem tego biskupa krakowskiego służy niejako za wspomnienie owéj chwili, od której budynek do dziś dnia istniejący począł być przybytkiem oświaty.

Podpisu malarza nie znalazłem na tym portrecie; sposób malowania wydaje się podobnym do utworów Jana Triciusza, chociaż niema téj miękkości, co np. w portrecie Jana III.

6. Pół figury naturalnej wielkości, Kazimirz Jarmundowicz, dr. prawa, kanonik krak. i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, jak się z napisu w tyle obrazu umieszczonego wykazuje, urodził się r. 1702, umarł r. 1762. Opuścił go X. L. Łętowski w dziele swoim: „Katalog Biskupów, Prałatów i Kanoników kra-

kowskich.“ Portret jest dobrze namalowany; pod ręką Jarmundowicza jest na karcie napis: *Propugnatio iurium Universitatis Cracoviensis*.

Autorem obrazu jest: „J. A. N. Dombrowski Sch. *pinxit Cracov. 1760*,“ znać dobrze ze sztuką swoją obeznany artysta, o którym bardzo mało wie „Słownik malarzów polskich Rastawieckiego.“ Jest tam tylko wzmianka, że żył w VI. połowie 18 wieku w Krakowie.

Napisu z tyłu portretu treść, jest następująca:

„*M. Casimir. Jarmundowicz, U. J. Dr. et Pfr. Canonicus Cathedralis Crac. Nominat. Collegiatae OO. SS. Custos, in Luborzyca Curat: dictis et scriptis Vir celeber, finito Rectoratu Universitatis Cracov. obiit d. 3 Maji A. D. 1762 aetatis suae 60.*“

Wysokość 85 centmt., szerokość 72 centm., rama spróchniała.

7. Uroczystość wręczenia konstytucyi Rzeczypospolitej Krakowskiej Senatowi Krakowskiemu d. 11 września r. 1818 przez pełnomocników trzech opiekuńczych dworów, wys. 1 mtr. 49 centm., szerok. 1 mtr. 20 centm. w ramach złożonych. Malował Józef Peszka, profesor Akademii Sztuk Pięknych krakow. W sali zdaje się amfiteatralnej odbył się ten akt, jak widać na obrazie. Osób mnóstwo oddanych jest portretowo z nadzwyczajną starannością. Malowanie miękkie, gładkie, jak zwykle na wszystkich pracach Peszki, tu jeszcze w wyższym stopniu flamandzką precyzją przypomina, bo figurki są małe, a każda z nich tak drobiazgowo wykończona, jakby sama dla siebie tworzyła całość. Pomimo tego obraz na całości nie nie traci i miękkością się odznacza, tak co do koloru, jak co do cieniowania.

8. Portret pół figury, w peruce wielkiej spadającej lokami na ramiona, pod szyją doktoryzетка, strój francuski, jakiegoś może duchownego. W tle herb cudzoziemski, trzy gwiazdy w jednym szeregu, nad nimi księżyc rożkami na dół, pod nimi trzy strzały. Naokoło ślady jakiegoś napisu, z cyframi mniej więcej 1709. Malowanie liche, i myciem starte. Wysok. 88 ent., szerokość 70 ent.

9. Portret w całej figurze naturalnej wielkości Andrzej Noskowski, biskup płocki † 1567. W tle obrazu herb jego Łada, na ramie napis: *Andreas Noskowski E. P.*, wysok. 2 mtr. 41 centm., szerokość 1 mtr. 40 centm.

W Krakowie istniała „Bursa Noskowskiego.“ Była to filozofów bursa, ale miała już runąć; wtedy r. 1558 zrestaurował ją biskup Noskowski, przez zakupienie przyległej kamienicy rozprzestrzenił,

i dochodami na utrzymanie 20 uczniów wraz z seniorem i czeladzią zaopatrzył, i ztąd ją słusznie od imienia jego nazwano ¹⁾).

Jako dobroczyńca i opiekun młodzieży szkolnej właściwe tu ma miejsce dla swego portretu Noskowski, i w tym celu zapewne był ten obraz malowanym w 17 wieku, wedle wizezunku dawniejszego. Sposób bowiem malowania i szczegóły w stroju nie nadają się wcale do utworów 16. stulecia.

10. Pół figury, mężczyzna z brodą, tak zwaną szwedzką, w czarnej sukni, jakby mantolecie kanonicznym. Na obrazie i na ramie namalowany jest herb Dołęga, i w około niego litery: E. K. C. W. C. C. S. R. M. S. *aetatis suae 40. Anno Domini 1635*. Wysokość 1 mtr. 13 centm., szerokość 90 centm.

Po rozpatrzeniu się w przytoczonych głoskach i datach twierdzić można, że to jest portret Erazma Kretkowskiego, bo najprzód był on tego samego herbu, umarł 19 listopada 1639, jak wskazuje nagrobek jego na Wawelu przez biskupa Zadzika mu położony, a więc w r. 1635 na portrecie podanym liczył rzeczywiście lat 40, co także tu jest wyrażone. Piastował Kretkowski różne godności; był wizytatorem katedry ²⁾ krak., archidyjakonem téjże, potem oficyałem ³⁾ generalnym krak., również kanonikiem kujawskim ⁴⁾, dlatego na podstawie tytułów jego, dałoby się litery w koło herbu namalowane wytłomaczyć, z tém nadmienieniem, iż trzecia litera od końca, t. j. R., nie jest pewną z powodu braku wyrazistości. Z czynów tego wielce szanownego prałata, którego cnoty poleca do naśladowania biskup Zadzik napisem wyrytym na kamieniu grobowym w katedrze krakowskiej, podaje kronika katedralna to, że swoim nakładem sprawił trumnę cynową na zwłoki Bł. Prandoty, i do nowego je przeniósł grobu ⁵⁾.

11. W całej figurze, w czerwonym stroju kardynalskim Wincenty Bichi Piccolomini kardynał ur. 1668, † 1750, który głównie się przyczynił do kanonizacyi św. Jana Kantego, dlatego

¹⁾ Muezkowski. Mieszkania i postępowanie uczniów krakowskich w wiekach dawniejszych.

²⁾ X. M. Gładyszewicza. Żywot Bł. Prandoty.

³⁾ Wizyta J. Zadzika bisk. krak. *Archidiaconum Cracoviensem priorem Visitatorem, qui ejusdem Sancti devotus relator extiterat* etc.

⁴⁾ X. Łętowski. Katalog biskupów i kan. krak.

⁵⁾ Wizyta X. B. Zadzika. Żywot Prandoty X. Gładyszewicza.

też na portrecie jego w tle jest namalowany św. Jan Kanty, w chwili adoracji N. Maryi Panny z Dzieciątkiem Jezus.

Wysokość 2 mtr. 45 cntm., szerokość 1 mtr. 43 cntm. Z aktów biblioteki Jagiellońskiej wiadomość zaczerpnięta poucza nas, że w r. 1849 d. 23 maja wydał Rektor Uniwersytetu Majer polecenie, iż ponieważ wskutek odnowienia amfiteatru zachodzi potrzeba innego pomieszczenia obrazów, aby z pomiędzy obrazów bibliotecznych wydać na amfiteatr między innymi portretami także Piccolominiego¹⁾. Dostał on się tu wtedy, i ma z tyłu numer 31, ten sam, co nosi w katalogu uniwersyteckim. Napisu żadnego, ani herbu, ani imienia malarza, nie znalazłem na obrazie.

12. W owalu popiersie, osoba nie młoda w peruce, bez napisu, ani herbu, wys. 66 cntm., szerok. 60 cntm., z tyłu nr. 16, któremu w katalogu obrazów uniwersyteckich odpowiada tytuł: Młodziejowski, biskup poznański. Porównany z innym portretem tegoż biskupa nie sprzeciwia się powyższemu twierdzeniu.

13. W popiersiu portret olejny Mikołaja I. Cara moskiewskiego w młodym wieku. Dobrze namalowany, podpisu nie ma żadnego. Wysokość 73 cntm., szerokość 59 cntm. Ramy szerokie złożone.

14. Portret po kolana przeszło naturalnej wielkości: Jerzy Ossoliński, kanclerz W. koronny, ma w tle herb Topor, naokoło litery G. O. M. R. Malowanie bardzo liche, zdaje się być kopią znanego tegoż męża wizerunku rozpowszechnionego w sztychach. Ma na sobie żupan atłasowy amarantowy, delją ponsową, podbitą czarnym futrem, przez biodra pas biały. Wys. 1 mtr. 28 cnt., szerokość 92 cntm., obraz zniszczony.

15. W popiersiu portret cara Aleksandra I. Wysokość 65 cnt., szerokość 47 cntm. w ramach złożonych. Z tyłu napis: „Aleksander I., Imperator wszech Rosyi i król Polski. *Jos. Brodowski pinx. 1819.*“

¹⁾ Wskutek tego rektorskiego polecenia, przyniesiono na amfiteatr nadesłane obrazy: Nadanie konstytucyi. Wizerunek Wodzieckiego, Stanisława Augusta króla, księcia Prymasa Poniatowskiego, Potockiego, Piccolominiego, Młodziejowskiego i Olszowskiego. Natomiast zabrano z amfiteatru obrazy: Mikołaja Kopernika, Neumana, Giertlera, Opatowskiego, Litwińskiego, Sigoniusa, Vadoviusa, Kucharskiego, Mucharskiego i Ciołka.

16. Portret po kolana, bardzo nędznie namalowany, zdaje się kopja, z napisem na obrazie:

„*Jacobus Zadzik, Episcopus Crac. Dux Severiae contubernii Hierosolimitani Restaurator et Benefactor Munificentissimus.*“ Wys. 1 mtr. 70 cntm., szerok. 1 mtr. 7 cntm.

17. Po kolana portret dobrze namalowany, w młodzieńczym wieku szczęśliwie nam panującego cesarza Franciszka Józefa I., sprawiony kosztem składkowym nauczycieli tegoż gimnazyum św. Anny w r. 1853 do sali amfiteatralnej, a namalowany przez wiedeńskiego malarza F. Aignera, tegoż samego roku. Uroczystość odsłonięcia tego portretu odbyła się d. 24 czerwca 1853 w obecności gubernatora zachodniej Galicyi hr. Mercandina, z udziałem inspektora Euz. Czerkawskiego, o czém szczegółową podaje relacyą: *Jahresbericht des k. k. vollständigen Gymnasiums in Krakau für das Schuljahr 1853.*

18. W popiersiu portret cesarza Austrii Franciszka I., z napisem: *Jos. Brodowski pinx. 1819.* w ramach złożonych, dobrze namalowany, wys. 63 cntm., szerok. 46 cntm.

19. Po kolana naturalnej wielkości portret olejny Kaz. Zbigniewa Oleśnickiego, bardzo lichy tążsamą, zdaje się, ręką wykonany, co i wizerunek biskupa Zadzika. Napis na obrazie: *Zbigneus Oleśnicki, Serae Romnae ecclae. Sctae Priscae Presbyter Cardinalis Episcopus Cracoviensis, Dux Severiae. Primus Fundator Contubernii Hierosolimitani et Dotator amplissimus.*

Przytem jest herb Dębno. Wys. 1 mtr. 70 cntm., szerokość 1 mtr. 6 cntm.

Portret ten żadnej nie ma wartości, bo ani nie przedstawia osoby, której tytuł nosi, ani z powodu lichoty za dzieło sztuki uważanym być nie może. Z akcesoryj i z całości przysądzić to malowidło można końcowi wieku 17. Oprócz erekcyjnych tablic, na których widać postać Zbigniewa Oleśnickiego, uprzytomnić sobie wiarogodnie można portret jego z miniatury współczesnej w manuskrypcie wybornie dochowanym w bibliotece Jagiellońskiej. Wygląda on tam tak, jak go Długosz opisuje, twarzy okrągłej, otyłej, z drobnymi rysami, bez żadnego zarostu, wedle ówczesnego zwyczaju tak u duchownych, jak i u świeckich osób.

20. W popiersiu olejno dobrze namalowany portret Fryderyka Wilhelma III., króla pruskiego, przez Józefa Brodowskiego r. 1819. Wys. 63 cntm., szer. 46 cntm., w ramach złożonych. Portrety pa-

nujących trzech państw, które się Polską podzieliły, pochodzą z czasów Rzeczypospolitej krakowskiej, kiedy zostawała ona pod władzą „trzech opiekuńczych Dworów,” a sala amfiteatru licealnego służyła do zebrań publicznych w różnych celach. Dlatego znajdowały się tu portrety, nawet reprezentantów owych „opiekuńczych trzech Dworów,” Miączyńskiego, delegata Rosyi, Reibnitza, delegata Prus, Schwertza Spork, deleg. Austrii, Phlügla, deleg. Austrii, Tęgohorskiego, deleg. Rosyi, i Forkenbecka deleg. Prus; ale się gdzieś podziały, podobnym sposobem zapewne, jak tego ostatniego t. j. Forkenbecka, że odesłano go do Berlina w skutek polecenia c. k. komisarza Nadwornego hr. Deyma z d. 1 marca 1848 r. ¹⁾).

21. W pół figury, na krześle siedzący, olejno dobrze namalowany Tomasz Wysocki, dr. fil. Prorektor Liceum krakow. św. Anny, ur. na Podolu 1767 r. 21 grudnia, umarł w Krakowie r. 1832 15 marca, jak świadczy napis z tyłu umieszczony. Wys. 91 cntm., szerok. 74 cntm.

22. Drugi portret tegoż samego Wysockiego jest akwarello namalowany, w ramie za szkłem. Wys. 26 cntm., szerokość 22 cntm. Podpis z tyłu daje daty o nim powyżej wymienione, i podpis: „Sokalski, d. 2 marca 1825,” zapewne nazwisko malarza.

23. W popiersiu portret dobrze namalowany, przez Józefa Brodowskiego r. 1815 z napisem z tyłu obrazu: „Piotr Bucher, kanonik kielecki, profesor Akademii krakowskiej.” Bez ramy, wysok. 64 cntm., szerok. 48 cntm.

24. Stanisław August król, w pół figury, portret lichy, bez podpisu żadnego, zapewne kopja jednego z licznych wizerunków tegoż króla. Wys. 69 cntm., szer. 57 cntm.

25. W całej figurze portret przeszło naturalnej wielkości biskupa krakowskiego Kaz. Łubieńskiego, który do budowy kościoła św. Anny znacznie się przyczynił, i po jego ukończeniu poświęcił go r. 1703. W tle jest herb Pomian, na ramie napis: *Casimirus a Łubina Łubieński E. C. D. S.* Na posadzce w obrazie wyczytać się daje podpis artysty, co ten portret malował: *Casimirus Zarucki pinxit anno 1714.* Wys. 2 mtr. 41 cntm., szer. 1 mtr. 40 cntm.

¹⁾ Akta biblioteki Jagiellońskiej.

W „Słowniku malarzy polskich“ Rastawieckiego, ani innych tej dziedziny dotyczących publikacjach, nie napotyka się tego nazwiska malarza, chociaż mu się należy pokaźne miejsce w szeregu malarzy polskich z owój epoki, sądząc z malowania na portrecie biskupa Łubieńskiego.

26. W katedrze na Wawelu, w kaplicy św. Trzech Króli, znajduje się fikcyjny portret Jakóba z Skarzeszowa, kanonika wrocławskiego, później dziekana katedr. krak., a delegata do Rzymu dla kanonizacyi Stanisława, którą on do końca r. 1253 przywiódł. Obraz ten sprawił Jan Radzki, kan. krak., na cześć Jakóba ze Skarzeszowa, dlatego że i on z tego samego miasteczka pochodził. Kanonik Radzki umarł r. 1682 w 72 roku życia swego. Oryginał tedy przez niego sprawionego obrazu pochodzi z tego czasu, a nędzna nader kopja z wymienionego portretu kanonika Jakóba jest w amfiteatrze. Wartości nie ma to malowidło żadnej. Wys. 85 cntm., szer. 80 cntm.

27. W całej figurze, dobrze zachowany, od restauracyi złyj dotąd wolny jest portret biskupa krakowskiego, Piotra Tylickiego, jednego z fundatorów naszego gimnazjum, który r. 1616 z funduszów kapituły krak. przeznaczył corocznie 100 dukatów na utrzymanie tej „nowej szkoły.“ Malował go znany nam już Jan Tricius w Krakowie r. 1677, jak świadczy podpis na obrazie u dołu umieszczony. Wys. 2 mtr. 43 cntm., szerokość 1 mtr. 36 cntm. Na ramie jest napis: *Petrus Tylicki E. C.*

Wyobrażony jest tu biskup Tylicki w mantolecie niebieskim i w komży. Należy do ozdób wielkich amfiteatralnej sali, i właściwie zajmuje miejsce między wspólnymi założycielami téjże instytucyi.

28. W pół figury, w czarnym kanoniczym mantolecie, dobrze namalowany jest portret z napisem na obrazie po nad głową umieszczonym:

„Martin Gilewski, S. Th. D. *Proton. S. Apostol. canon. S. Florian A. D. 1621, aetat. 42.*“ Herb czerwony pas na białém polu, jakiego w naszych herbarzach nie widziałem. Wys. 87 cntm., szerok. 69 cntm. Malowanie starannie wykończone, na wzór szkoły niemieckiej dawniej.

Doktorem teologii został r. 1628, o czém świadczą trzy pane-

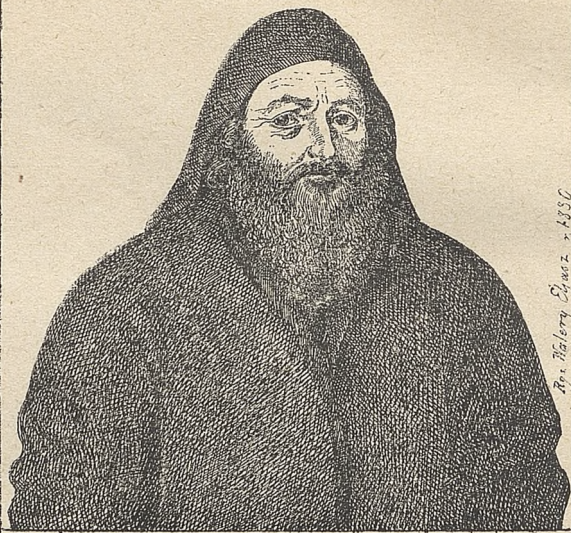
MARTIN·GILEWSKY·S·TH·D·PROTON·S·
APOSTO·CANON·S·FLORIAN·A·D·M·DCXXI

ÆTAT·42.

Reproduced from the original by E. J. 1880

IEREMIAS PATRIARCHA CONSTANTINOP.
CŪ EX MOSCOVIA REDIBAT AD SVOS A.D.1588,

Rev. Malery Synaz. 1880

giryki drukowane na cześć Gilewskiego z okazji doktoryzowania się jego w Uniwersytecie krakowskim. Umarł r. 1630¹⁾.

29. W pół figury, naturalnej wielkości portret, z napisem z tyłu: „Jaśnie Wielmożny Stanisław Hrabia Wodzicki, Prezes senatu wolnego miasta Krakowa i Okręgu.“ *Jos. Brodowski pinx. 1817.* Wys. 98 cntm., szerok. 88 cntm. Był to wielkiż zacności mąż, o którym żyjący dotąd, co go dobrze pamiętają, ze czcią się wyrażają. Zostawił po sobie Pamiętniki niezmiernie ciekawe, z których dopiero I. część wyszła z druku.

30. Najstarsze w amfiteatrze malowanie, przedstawia wizerunek patryarchy carogrodzkiego. Napis po nad głową jego jest następujący:

Jeremias Patriarcha Constantinop. cum ex Moscovia redibat ad suos A. D. 1588.

Innego objaśnienia już nie ma, ani podpisu malarza. Wysok. 86 cntm., szer. 80 cntm. Sposób malowania zdradza szkołę niemiecką, i całe traktowanie portretu dowodzi, że pochodzi niewątpliwie z tego czasu, którego nosi datę.

Ten to patryarcha stał się mimowolnym twórcą kościoła, tak zwanego „unickiego“ na Rusi i w Polsce. Przez sułtana Amurata III. zrzucony Jeremiasz z patryarchatu za długi, które od Turków zaciągnął Nicefor, kanclerz patryarszy, na budowę cerkwi Pantokratora, błakał się po Polsce i Litwie. Wyświęcił wtedy r. 1588 w Wilnie na metropolitę całej Rusi Michała Rahożę, lecz za to zażądał od niego znacznej sumy, jako okupu za wyświęcenie, pod warunkiem złożenia go ze stolicy metropolitalnej. Wtedy Michał, metropolita kijowski, zwołał synod r. 1590 do Brześcia, i tam zgromadzonym biskupom wyłożywszy nierząd i gorszące postępowanie patryarchatu w Carogrodzie, zdziałał to, że zebrani uchwalili wypowiedzieć posłuszeństwo patryarsze dotychczasowemu, a poddać się opiece Stolicy Rzymskiej.

Tymczasem Jeremiasz na prośbę cara moskiewskiego Teodora I. Iwanowicza utworzył nowy patryarchat w Moskwie, wyświęcił na tę godność Joba²⁾, za co suto obdarowany miał się czem okupić sułtanowi i wrócił do swego urzędu. Dopiero wtedy wystąpił prze-

¹⁾ Wedle wiadomości udzielonej mi przez Ż. Paulego.

²⁾ X. Stebelski. Dwa wielkie światła.

ciw uchwale synodu w Brześciu, metropolitę Michała złożył z godności, czém pobudził całe duchowieństwo ruskie do stanowczego zawarcia Unii z kościołem rzymskim. Roku 1594 na synodzie w Brześciu w imieniu całej Rusi nastąpił związek z łacińskim kościołem, r. 1595 d. 23 grudnia przez delegatów zaprzysiężony w Rzymie, wobec Papieża Klemensa VIII. stał się czynem. We Lwowie istniało bractwo Wniebowzięcia N. Maryi Panny przy wołoskiej cerkwi, które ów Jeremiasz, patriarcha carogrodzki, z pod władzy biskupów lwowskich uwolnił, i nadał mu tytuł Stauropegion, t. j. wyłączone, tylko do patriarchy należące ¹⁾. Tę jednak bractwa niezależność zniósł r. 1687 król Jan III., przywróciwszy go pod władzę lwowskiego biskupa.

W podróży swojej po Polsce, być może że w przejeździe przez Kraków, Jeremiasz znajdował się na uroczystości otwarcia nowej szkoły w r. 1588, a jako uczestnika obrzędu, nader w historii Oświaty Narodowej ważnego, odtworzył któryś z artystów krakowskich, i w Uniwersytecie zostawiony dostał się później do gmachu licealnego.

31. W całej figurze, Stanisław Warszycki, kasztelan krakowski, syn tegoż imienia, wojewody podlaskiego zmarłego r. 1616. Po ojcu został wojewodą podlaskim, potem mazowieckim, a w końcu kasztelanem krakowskim. Kościołów i zamków kilka zbudował, gorliwie służył dobru publicznemu za panowania czterech królów, umarł r. 1680, mając lat 80.

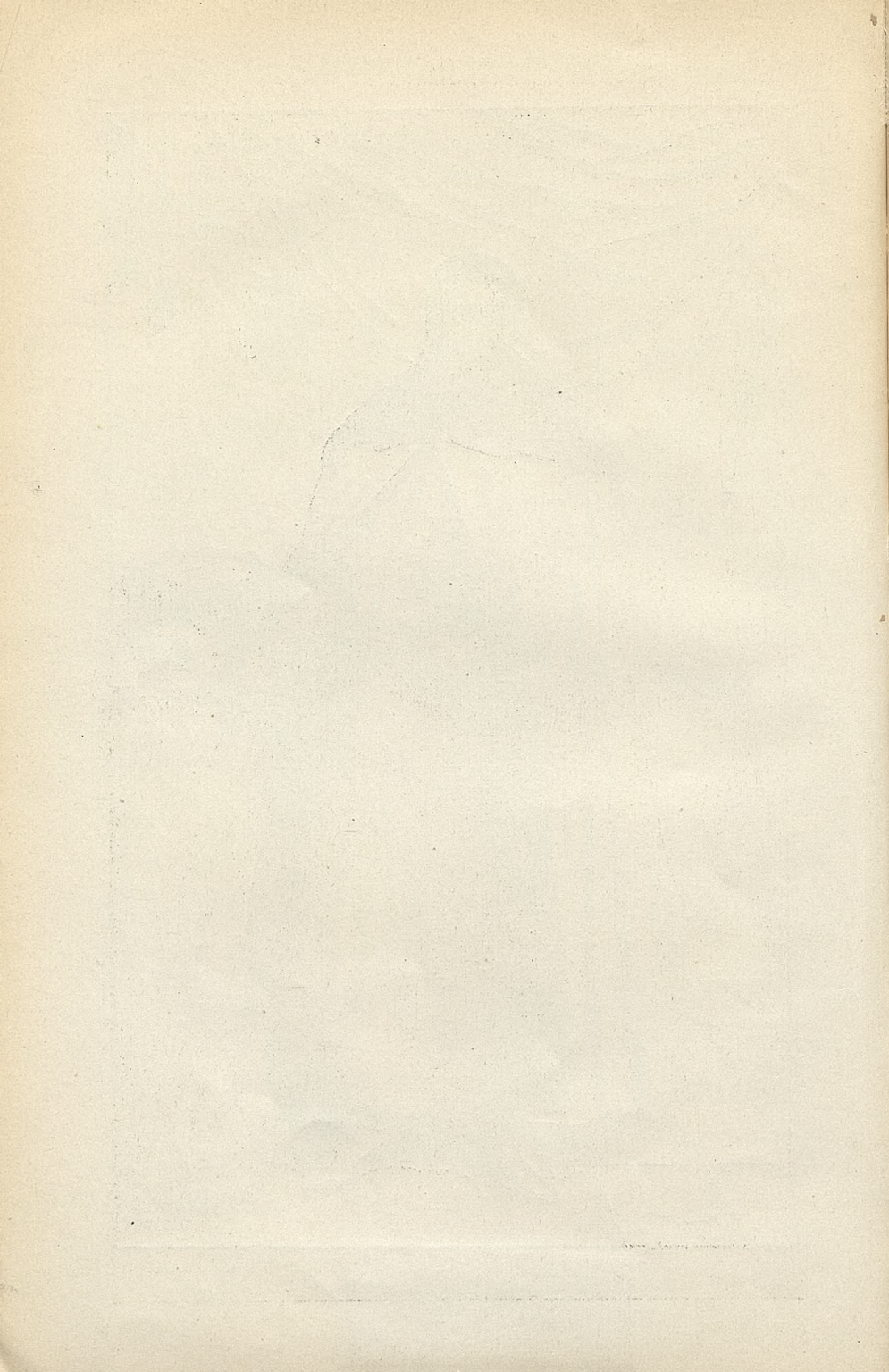
Przypisują autorstwo jego tu portretu Janowi Triciuszowi, chociaż nie ma na obrazie jego podpisu. Sposób malowania widać na nim ten sam, co i w innych portretach tegoż artysty, teżsame akcesorya, więc być może, że to także jego praca. W tle jest herb Habsburgów, a na ramie napis dawny: *Stanislaus Warszycki, Castell. Cracov.* Wys. 2 mtr. 44 centm., szerok. 1 mtr. 41 centm.

W czarnym żupanie, w czarnej delii, ciemném jakimś futrem podbitéj, stoi Warszycki oparty o stół, na którym leży czapka czarna futrzana i zegarek, drugą rękę trzyma na czerwonym pasie. Umieszczenie na portrecie zegarka oznaczało wielką dystynkcyę osoby z przyczyny niezwykłej jego ceny naówczas; dlatego spoty-

¹⁾ X. Iguacy Chodynicki, Historia Lwowa.

Stanisław Warszycki
Kasztelan Krakowski.

Jerzy Lubomirski
Marszałek Wielki Koronny.

kamy na obrazach zegarki przy wysokich dygnitarzach, a jak tu w amfiteatrze, tylko u biskupów i u kasztelana krakowskiego.

32. W całej figurze naturalnej wielkości, bardzo dobrze namalowany Antoni Potocki, w ceremonialnym stroju kawalera orderu moskiewskiego św. Andrzeja, którym go obdarzyła carowa Anna Iwanowna r. 1730, naturalnie za zasługi Rosyi wyświadczone. Napis na obrazie podaje do wiadomości, co o nim dowiedzieć się można z portretu:

Antonius Michael Maryanus ab Aureo Potok Potocki Subdapifer M. D. L. A. 1730. Mense Aug. ab Augustissimo Russoni. Authoratrice Anna Iwanowna Eques Ordinis vetustissimi D. Andre, X. Apostoli creatus, et in habitu ceremoniali ejusdem Ordinis per Caravacâ Aulæ illo tempore Roxolanae famato Pictore delineatus in Universitatem hanc summe gratios. in Ecclesia D. Annae munificus. Wys. 2 mtr. 41 cntm., szerok. 1 mtr. 67 cntm.

Malowanie tego portretu zdradza biegłego w swęj sztuce artystę, jakim był ów Caravacca (Caravaque) Ludwik, rodem z Gaskonii, Francuz, malarz nadworny cara Piotra I. Umarł on w Petersburgu r. 1752 ¹⁾. Znajduje się tegoż malarza wiele portretów wybitniejszych Moskali, a między tymi słynie portret cara Piotra W. W sztychach rozpowszechniono dużo wizerunków z oryginałów Caravacca.

33. Wspaniały portret, w przeszło naturalnej wielkości figurze, Jerzego Lubomirskiego, posiada gimnazjalny amfiteatr. Marszałek Wielki koronny, podparłszy się pod bok prawą ręką, w lewęj dzierży bogatą laskę marszałkowską. Cały ubrany czarno, w żupanie, w delii futrem podbitęj, tylko pas ma czerwony, tejże barwy wierzch u futrzanej czapki, żółte buty, delia spięta dyjamentami, wysadzana klamrą, tożsamo pióro u czapki ze złota, nasadzone brylantami i perłami. W tle herb Szreniawa. Wys. obrazu 2 mtr. 45 cntm., szerok. 1 mtr. 40 cntm.

Napis na staréj ramie: *Georgius Lubomirski*. W twarzy uwi docznił artysta charakter jego osoby. Wyniosłe czoło przedłuża się u Lubomirskiego w łysinę. Wąsy małe krótkie, zarost na brodzie ogolony. Był ten portret niestety już restaurowany ręką nieumiejętną tak, że każde odmalowane miejsce kolorem odmiennym

¹⁾ Wiadomość udzielona mi przez Ż. Paulego.

się odznacza. Twarz ocalała oprócz kawałka na czole ciemnym płatkim uwidocznionego.

Wtedy to także przy restauracyi zagubiono autograf malarza Triciusa, bo znać wyraźnie na posadzce koło spadającego nakrycia stołu doprawiony kawał płótna, gdzie się zwykł był Tricius podpisywać. W zamian za zatracony podpis autentyczny w rogu prawym portretu umieszczono napis: *Joh. Fritzius pinxit A. 1678*, co dowodzi ignorancyi. Niemcem chociaż w podpisie zrobić go chciano, chrzcząc Jana na Johana, Triciusa na Fritziusa, gdyż takiego nazwiska malarza z téj epoki w Polsce nikt nie wykazał, a przytém dość spojrzeć na portret ks. Lubomirskiego, i porównać go z innymi w amfiteatrze tegoż malarza pracami, aby stwierdzić autorstwo w nim Triciusa Jana.

34. Niewiadomego nazwiska ani imienia osoby portret w całej figurze naturalnej wielkości uwidocznia nam męża z siwiejącą długą brodą, z takimiż długimi włosami, ubranego od szyi do stóp w zbroję z 17 wieku z trzydziestoletniej wojny. W prawej ręce trzyma krótką laskę marszałków wojskowych, na stole stoi hełm z przyłbicą; rapier ma u lewego boku, nigdzie ani herbu, ani napisu. Rysów twarzy nie da się przyrównać do żadnej fizyonomii znanéj w Polsce z portretu. Czy to nie będzie jakiś idealny wizerunek męża ze średnich wieków namalowany w pierwszej połowie 17 wieku wedle ówczesnych pojęć?

Wysokość 2 mtr. 11 cntm., szerokość 1 mtr. 36 cntm.

35. Wizerunek króla w koronie na głowie, z berłem i jabłkiem w rękach. Wys. 2 mtr. 40 cntm., szer. 1 mtr. 34 cntm.

36. Wizerunek królowej w dyjademie, wys. 2 mtr. 37 cntm., szer. 1 mtr. 34 cntm. Na obydwóch podpis bez daty: *Jan Tricius pinxit Cracoviae*.

Herby w tle zdradzają odrazu, kogo artysta chciał przedstawić; u króla orzeł polski z Pogonią na piersiach, u królowej herb andegaweński, t. j. w połowie tarczy złote lilije w polu niebieskiem, w drugiej połowie trzy belki białe w polu czerwonym. Królem ma być Władysław Jagiełło, królową Jadwiga, żona jego.

Wiadomą z historii sztuki jest rzeczą, jak nawet najwięksi mistrze w malarstwie nie mieli wyobrażenia ani pojęcia, aby się kiedykolwiek ludzie mogli inaczej ubierać, niż ich pamięć sięgała. U nas jeszcze do dziś dnia ogół publiczności nie wyobraża sobie Polaka bez kontusza. Tak i Tricius, gdy u niego zamówiono por-

trety fundatorów Akademii, wymalował Jagiełłę w zbroi turniejowej 17 wieku, na twarzy mężczyznę brodatego, bruneta, zupełnie w niczém niepodobnego do wiarogodnych portretów tegoż króla, na których Jagiełło ma twarz długą, z czołem wyniosłym, z włosami długimi blond, bez wąsów ani brody, jak go zresztą kronikarze współcześni opisują. Długosz nawet podaje, jak chodził i w co się ubierał.

Z Jadwigi portretem poradził sobie wygodnie nasz artysta; wymalował królową Maryą Ludwikę, żonę Władysława IV., potem Jana Kazimirza, i to jeszcze zupełnie wiernie wedle jój wizerunków, w jój stroju, z tą odmianą, że za deseń na materyi u sukni lili użył. Wielki medal Maryą Ludwikę przedstawiający (Raczyńskiego medale), jest jakby kopią naszego portretu królowej Jadwigi w amfiteatralnej sali.

Z wyliczonych tu 36 portretów, przechowanych tu do dziś dnia, odrysowałem piórem wiernie pięć takich, które dotąd nie były publikowane, a niewątpliwie są oryginalnymi obrazami, i te w reprodukcji do niniejszego opisu dołączam. W całych postaciach są: król Jan III. Sobieski, — Jerzy Lubomirski, marszałek w. kor., — Stanisław Warszycki, kasztelan krakowski; a w pół figurach: Jeremiasz, patriarcha carogrodzki, i X. Marcin Gilewski, protonotariusz apostolski.

Do uzupełnienia obrazu sali amfiteatralnej dzisiejszego gimnazjum św. Anny wypada podać wiadomość o śladzie ołtarzy zachowanym na ścianach pod schodami z czasu, kiedy była kaplica szkolną, tak zwaną „oratorium.“

W ścianie północnej od plantacyj widać anioły dwa z różnemi godłami, namalowane biało, trzymające napisy, jeden: *Magistra scientiarum*, drugi: *Magistra fidei*.

W ścianie południowej podobneż figury z karteluszami, na jednym napis: *Meam servabo magistram*, na drugim: *Meam defendam patriam*, przyczem jest wyobrażony polski orzeł.

Pod obydwoma malowidłami rysy w murze wskazują wyraźnie, jakie były mensy u wyjętych ztąd ołtarzy.

GRONO NAUCZYCIELI
przy końcu roku szkolnego.

L. p.	Imię i nazwisko Nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmio- tów uczył	Tygod. godzin
1	P. Ignacy Stawarski,	dyrektor, zawiadowca księgozbioru dla młodzieży		—
2	P. Karol Klęsk,	prót., zawiadowca gabinetu przyrodniczego	n. przyrod. w VI a+b, Va+b IIIa+b, II a+b, Ib+c,	20
3	X. Jan Chełmecki, dr. teologii, kan. honor. dyecezyi krakowskiej, członek Rady Państwa w Izb. niż., człon. sejmu kraj. galic.	profesor, katecheta	zajęty w radzie Państwa i Sejmie krajowym.	—
4	P. Wojciech Rypel,	prof. gosp. Va klasy.	łac. V a+b, grek. Va.	17
5	P. Leopold Świerż,	prof., zawiadowca biblioteki nauczycielskiej.	język. grec. VIa+b VIIb, VIIIa.	19
6	P. Teofil Ziemba, dr. filoz., docent Uniw. Jag., czł. kom. fil. Ak. Umiej. Krak.	profesor.	jęz. polsk. w VIIla+b VIa+b, prop. w VIIla+b, VIIa+b	20
7	X. Stanisław Nowiński,	prof., katecheta i exhortator dla kl. niż. gosp. IIa kl. zawiadowca książek szkol. dla uboższej młodz. niż. gimnazjum.	religii w niższym gimnazjum.	22
8	P. Leon Kulczyński, dr. filozofii.	prof. i gospod. VIIla	łac. w VIIla, VIIa: jęz. greck. w VIIlb	16
9	P. Mieczysław Jamrógiwicz, czł. kom. egzaminacyjnej dla aspirantów jednorocznej służby wojskowej.	prof. i gospod. VIIa klasy, zawiadowca gabinetu fizycznego	matem. w VIIla+b, VIIb, fizyki VIIla+b VIIa+b.	19
10	P. Antoni Soświński,	prof., gosp. VIIb kl.	łac. w VIIb, niem. w Va+b, IVb	16

L. p.	Imię i nazwisko Nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmio- tów uczył	Tygod. godzin
11	P. August Sokołowski, dr. filoz., docent Uniw. Jagiellońskiego	profesor	geografii w Ia+d hist. powszech. w VIIa+b, Va+b	20
12	P. Jan Czubek,	prof. i gosp. VIIIb kl.	jéz. łac. w VIIb VIIa+b; greck. w VIIa	19
13	P. Jan Molin, dr. filoz.	prof. zawiad. zbioru książ. szkoln. dla uboższej młodz. wyż. gimnazjum	języka niemiec. w VIIa+b, VIIa+b	16
14	P. Juliusz Miklaszewski,	naucz. gosp. VIa kl.	hist. powszech. i ge- ogr. w IIb+c. VIa+b, VIIa+b	20
15	P. Adolf Lewaj,	z. n. gosp. Ib klasy	łac. w Ib IIa polsk. w Ib kl.	19
16	P. Franciszek Jeziorski	z. n.	mat. w IIa+b+c, VIa IVa+b	18
17	P. Emil Wacholz,	z. n. gospod. Idkl.	języka niemieckiego w Ib+c+d.	18
18	P. Władysław Śluzar,	z. n. gosp. Ic klasy	łac. w Ic, greck. w IIIa, Vb	18
19	P. Ignacy Przybyłkiewicz,	z. n. gosp. Vb klasy	matematyki Ia+b+c+d Va+b	20
20	P. Bronisław Gustawicz, człon. c. k. tow. geograf. w Wiedniu i politechnicz- nego we Lwowie, człon. tow. ochrony zwierząt w Krako- wie. Wiedniu i Gracu.	z. n. gosp. VIIb kl. za- wiadowca zbioru map geograficz.	jéz. polsk. w Va+b matem. VIa+b fizyki IVa+b	18
21	X. Władysław Głębocki,	z. n. katecheta i exhorta- tor w klasach wyż- szych	religii w wyższym gimnazjum	16
22	P. Stanisław Świtalski,	z. n. gospodarz IIIa kl.	łac. w Ia, IIIa; greck. w IVb	18
23	P. Józef Launhardt,	z. n.	jéz. niem. w VIa+b, IIa.	15
24	P. Michał Chyliński, człon. Kom. hist. Akad. Umiej Krak.	z. n. gospodarz IVb kl.	jéz. polsk. w VIIa+b, hist. powsz. i geogr. w IIa, IVa+b	18

L. p.	Imię i nazwisko Nauczyciela	Stopień służbowy	[Których przedmio- tów uczył	Tygod. godzin
25	P. Józef Feichtinger,	z. n. gospodarz IIc kl.	łacín. w Id. IIc; jęz. polsk. w IIc	19
26	P. Zygmunt Kunstmann,	z. n. gospodarz IIIb kl.	łacín. w IIIb; greck. w IIIb, IVa; niem. w IIIb	19
27	P. Józef Bielski,	z. n. gospodarz IVa kl.	łacín. w IVa+b; jęz. polsk. w IVa+b	18
28	P. Maciej Kołczykiewicz,	z. n.	jęz. polsk. w IIa. IIIa+b; niem. w IIb, IVa	18
29	P. Stefan Remer,	z. n. gospodarz Ia kl.	jęz. niem. w Ia, IIc. IIIa; polsk. w Ia	18
30	P. Jan Jaglarz,	z. n. gospodarz IIb kl.	łacín. w IIb; polsk. w Ic+d, IIb	17
31	P. Kazimierz Krzyżanowski,	aplikant	matematyki w IIIa+b	6
32	P. Władysław Kulczyński, członek i sekretarz Kom. fizyogr. Ak. Umiej. Krak.	aplikant	historii naturalnej w Ia+d, IIc	6
33	P. Michał Augustynek,	aplikant		
34	P. Julian Baczyński,	aplikant	geografii w Ib+c; hist. i geogr. w IIIa+b	12
Razem godzin obowiązkowych w tygodniu				535
35	P. Walery Eljasz,	nauczyciel nadeta- towy	rysunków	6
36	P. Wiktor Erard Ciechomski,	detto	jęz. francuskiego	6
37	P. Edward Mazur, emer. c. k. kapitan	detto	gimnastyki	6
38	P. Walenty Dec,	detto	śpiewu	6
39	P. Stanisław Balicki, doktor filozofii	detto	stenografii	2

L. p.	Imię i nazwisko Nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmio- tów uczył	Tygod. godzin
	P. Juliusz Miklaszewski,	jak wyżej	dzieje kraju rodzin- nego w VIa+b, VIIa+b	2
	P. Michał Chyliński,	jak wyżej	dzieje kraju rodzin- nego w IIIa+b, IVa+b	2
	P. Bronisław Gustawicz,	jak wyżej	kaligrafii w IIa+b+c	2
	P. Władysław Śluzar,	jak wyżej	kaligrafii w Ia+b+c+d.	2
Razem godzin nadobowiązkowych w tygodniu				34
X. Wacław Cholewiński miewał dla uczniów drugiego oddziału niższego gimnazjum niedzielne exhortacje.				

ROZKŁAD NAUK.

Rozkład nauk, rozgraniczenie poszczególnych przedmiotów, ilość ćwiczeń pisemnych, tudzież ilość godzin każdemu przedmiotowi poświęconych odpowiadały obowiązującym przepisom Zarysu Org. i późniejszym postanowieniom Wys. c. k. Władz szkolnych. Tylko nauczyciel historyi powszechnéj nie mógł dla osobliwszych powodów przepisanego materiału pokonać, doszedłszy w VI. klasie tylko do wygaśnięcia Karolingów w wschodniej i zachodniej Frankonii, a w VII. do roku 1643.

Przedmioty w szkole czytane i rozbierane.

a) w języku łacińskim.

W klasie III. a+b.: Z Korneliusza Neposa żywoty Temistoklesa, Miltiadesa, Hannibala, Hamilkara, Timoleona, de regibus

W IV. kl. a+b.: Cezara de bello galico, ks. I. Cap. 1—3, ks. II. i III.

W Va kl.: z Liwiusza ks. II. Cap. 1—50, z Owidiusza Metam. ks. I. wiersz. 89—415; ks. II. wiersz. 1—366.

W Vb: z Liwiusza ks. II. Cap. 1—40, z Owidiusza Metam. ks. I. wiersz. 89—415.

W VI. kl. a+b.: Salust. bellum Iugurthinum do końca, z Vergilego Eneidy ks. I. i II., z ksiąg ziemiaństwa laudes Italiae, laudes vitae rusticae.

W VIIa kl.: z Vergilego ks. VI., z Cicerona Catilinaria I., pro Archia poeta, i z dzieł filozoficznych Laelius.

W VIIb kl.: z Vergilego ks. VII. i XII., z Cicerona Catilinaria III., pro Milone, z dzieł filozoficznych Cato maior.

W VIIIa kl.: z Horacego pieśni razem 21, Epod 2 i 7, Satyr lib. I., 1 i 6, Epistol. lib. I.; z Tacyta Annales ks. I.

W VIIIb kl.: Ody Horacego jak w oddziale A), z Tacyta Agricola.

b) w języku greckim.

W V. klasie: Ustępy z Chrestomatyi Schenkla, z Iliady Hom: w odd. A. ks. I. vers. 1—200, w odd. B. ks. I. vers. 1—52.

W VIa kl.: Z Iliady Homera ks. I., VI., XXIII. i XXIV. Odyssei ks. I.

W VIb kl.: Il. ks. I. VI., XXII. i XXIV., Odyssei ks. I., VI. IX. i X.

W VIIa kl.: Mowa Demostenesa w sprawie Chersonesu, Philippica I., III., Sofoklesa Antygona.

W VIIb kl.: Trzy mowy olyntyjskie Demostenesa, Sofoklesa Ajas.

W VIIIa kl.: Sofoklesa Elektra, Platona Gorgias.

W VIIIb kl.: Sofoklesa Antygona, Platona Phaedon.

c) w języku polskim.

Po za obreębem Wypisów szkolnych czytano w VI. klasie ważniejsze z Kazań Sejmowych Piotra Skargi, i z Borkowskiego: Kazanie na pogrzebie Nowodworskiego;

W VII. kl. Wojnę Chocimską Wacława Potockiego.

W VIII kl. Pana Tadeusza, Grażynę, Dziady; z Krasińskiego Irydiona, Psalmy Przyszłości; ze Słowackiego: Jan Bielecki, Ojciec Zadumionych, Lilla Weneda; z Pola: Pieśń o Ziemi Naszój, Mohort.

d) w języku niemieckim.

Oprócz przedmiotów, które zawierają wypisy na każdą klasę przeznaczone, czytano w VI. kl. z Goethego „Clavigo.”

W VII. kl. z Schillera: Maria Stuart.

W VIII. kl. z Uhlanda: Ernst, Herzog von Schwaben.

Przedmioty nadobowiązkowe.

						Razem uczniów.
<i>Język francuski</i>	w 3	oddz.	po 2	godz.	tygod.	49
<i>Dzieje kraju rodzinnego</i> ...	w 4	„	po 1	„	„	239
<i>Rysunki</i>	w 3	„	po 2	„	„	126
<i>Kaligrafia</i>	w 2	„	po 2	„	„	93

<i>Stenografia</i>	w 2 oddz. po 2 godz. tygod. uczni	32
<i>Śpiew</i>	w 3 „ po 2 „ „	37
<i>Gimnastyka.</i> Na ćwiczenia gimnastyczne uczęszczali uczniowie w liczbie 138 do sali w gmachu XX. Franciszkanów w 3 oddziałach po 2 godziny tygodniowo.		

Wykaz książek, które w roku szkolnym 1880 używane będą:

- Religia.* W I. kl.: Katechizm Szustera przez ks. Zielińskiego; w II. klasie: Dzieje starego zakonu Tyca; w III. kl.: Dzieje nowego zakonu Tyca; w IV. kl.: Liturgia ks. Wład. Jachimowskiego; w V. kl.: Introdukcya do pisma św. przez ks. Jachimowskiego; w VI. kl. Dogmatyka ks. Jachimowskiego; w VII. kl. Etyka ks. Soleckiego; w VIII. kl. Historia kościelna ks. Jachimowskiego.
- Język łaciński.* A) Gramatyka we wszystkich klasach Poplińskiego. B) Ćwiczenia: w I. kl. Przykłady Poplińskiego na Sextę; w II. kl.: na Quintę; w III. i IV. kl.: na Quartę; w V. kl.: Ćwiczenia Jerzykowskiego dla klas średnich, część I.; w VI. klasie: tegoż część II.; w VII. kl.: Trzaskowskiego część II.
- Język grecki.* Gramatyka i ćwiczenia we wszystkich klasach Samolewicza.
- Język polski.* A) Gramatyka we wszystkich klasach niższego gimnazjum Małeckiego. B) Wypisy w klasach I. do IV., tomy I. do IV.; w kl. V. Tom. I. część I.; w kl. VI. część II.; w kl. VII. Tom II. część I.; w kl. VIII. Tom II. część II.
- Język niemiecki.* A) Gramatyka w I. i II. kl. Schobera tł. p. Rebena, część I.; w III. i IV. kl. tegoż autora, część II.; B) Wypisy w I. i II. kl. Rebena; w III. i IV. kl. Hamerskiego; w V. kl. Jandaurka część I.; w VI. kl. Jandaurka część II.; w VII. kl. Dr. Alojz. Eggera II. Bd., I. Teil; w VIII. Eggera II. Band I. Teil.
- Historia Sawczyńskiego.* W II. kl.: Dzieje starożytne, w III. klas. średniowieczne; w IV. kl.: nowsze; w V. kl.: Pütza, dzieje starożytne, w VI. kl. Pütza średniowieczne; w VII. nowsze Poplińskiego.
- Geografia.* W I. kl.: Bellingera; w II. i III. kl.: Wiślickiego, atlas Kieperta, w innych klasach Stoegera.

Arytmetyka. W I. i II. kl. Bączalskiego dla klas niższych gimnaz. część I.; w III. i IV. kl. téjsaméj książki część II. przez Grzybowskiego i Bączalskiego, w V.—VII. Mocnika przez Bodyńskiego.

Geometrya. W niższych klasach Mocnika przez Sternala; w wyższych Mocnika przez Staneckiego.

Historya naturalna. W I. kl. i pierwszym półroczu II. kl.: Zoologia obrazowa Nowickiego; w drugim półroczu II. kl.: Botanika Hückla; w III. kl.: w pierwszym półroczu: Mineralogia Kłęska; w V. kl. w pierwszym półroczu: Mineralogia Łomnickiego; w drugim półroczu: Botanika Billa przez Łomnickiego; w VI. kl. Zoologia Schoedlera przez Wałęckiego.

Fizyka. W III. kl. w drugim półroczu i w IV. kl.: Rodeckiego wydanie drugie, w VII. i VIII. kl.: Chlebowskiego.

Propedeutyka. Logika Kremera. Psychologia Crügera przez Sawczyńskiego.

Zagadnienia do wolnych wypracowań w języku polskim.

Klasa V. a+b.

1. Opisy wycieczki w czasie wakacyj. — 2. Opowiedzieć na podstawie Liwiusa, co się stało w Rzymie po zniesieniu władzy królewskiej. — 3. Dlaczego powinniśmy kochać język ojczysty? — 4. Stan Grecji w epoce bohaterskiej. — 5. Uczeń szukający nauczyciela sam siebie szuka. — 6. Jak wiele młodzieńcowi zależeć powinno na wyborze dobrego towarzystwa? — 7. Jakie okoliczności wpłynęły u Fenicyan na rozwój żeglugi i handlu? — 8. Jakie zalety mają wycieczki odbywane pieszo? — 9. Pożytek rzék. — 10. Rozwój dziejopisarstwa w Polsce za Piastów i Jagiellonów. — Znaczenie wypraw Aleksandra W. — 11. Rozwinąć myśl przysłowia: „Czego się Jaś nie nauczył, tego się i Jan nie nauczy.“ — 12. Wynalazek druku i jego zaprowadzenie w Polsce. — 13. Quidquid agis, prudenter age et respice finem.

Klasa VI. a+b.

Rozwinać myśl z Trenów:

Gdzieby też tak kamienne ten Bóg serce nosił,
Żeby tam smutny człowiek już nic nie uprosił?

2. Kolój żelazna jako jeden z najważniejszych wynalazków. — 3. Zasługi Kazimierza Wielkiego. — 4. Opis pożaru. — 5. Reformy Grachow. — 6. „Nie porzucaj nadzieje, jakoć się kolwiek dzieje“ (J. Kochanowski). — 7. Osnowa i Znaczenie Kazania Skargi: „O zgodzie domowej.“ — 8. Wisła od źródeł aż do ujścia. — 9. Myśli na cmentarzu. — 10. Zasługi Karola Wielkiego. — 11. Rozwinać myśl Kochanowskiego: „Służmy pocziwiej sławie.“ 12. Skarga i Wujek, porównanie na podstawie pism w szkole czytanych. 13. Korzyści z nauki języków obcych.

Klasa VII. a+b.

1. Dobrze jest doznawać w życiu i przeciwności. — 2. Opowiedzieć, jakie przyczyny skłoniły Eneasza do wstąpienia do podziemia. — 3. Charakterystyka Karola W. — 4. Pożegnanie. (Przetłómaczyć wierszem trzynastozgłoskowym rymowanym lub białym albo też heksametrem ustęp z VIII. ks. Enejdy od w. 337—368). 5. Opowiedzieć treść mowy Demostenesa w sprawie Chersonezu. 6. Okazać, jakie strony życia publicznego odbiły się w czytanych i objaśnionych wyjątkach poezji polskiej XVII. w. 7. Rozwinać myśl zawartą w dwuwierszu Mickiewicza:

„W słowach tylko chęć widzim, w działaniu potęgę,
Trudniój dobrze dzień przeżyć, niż napisać księgę.“

8. Przyczyny wzrostu literatury polskiej w epoce Stanisławowski. 9. Skutki wypraw krzyżowych. 10. Jak rozwija Demostenes w mowach olintyjskich myśl: „W Olincie bronimy Aten.“ 11. Charakter Kleandra w komedyi Bohomolca: „Ubogi pokorny.“ 12. Ustęp z mojego życia. 13. Krasicki jako satyryk.

Klasa VIII. a+b.

1. Charakter Ifigenii w dramacie Goethego. — 2. Młodość Adama Mickiewicza. — 3. Aequam memento servare mentem. —

4. Grecy a Rzymianie. — 5. Cesarz August w stosunku do współczesnych poetów. — 6. Virtutis laus omnis in actione consistit. — 7. Osnowa I. Satyry Horacego. — 8. Charakter Lilli Wenedy. — 9. Istota tragiczności na podstawie czytanych utworów. — 10. Wpływ literatury łacińskiej na polską w wieku XVI. (Zad. mat.).

Zadania niemieckie V. A+B.

1. Was hat man zu beobachten, um gute Aufsätze zu fertigen?
2. Es sind die Fabeln „Zeus und das Pferd.“ „Zeus und das Schaf“ von Lessing dem Inhalte und dem Gedankengange nach zu vergleichen.
 3. A. Die Steinkohle und ihre Verwertung.
 - B. Das Salz und seine Bedeutung.
4. A. Est ist die Quelle anzugeben, aus der Schiller den Stoff zu dem Gedichte „Der Graf von Habsburg“ entlehnt hat.
 - B. Schilderung des Krönungsmahles Rudolfs von Habsburg nach Schillers „Der Graf von Habsburg.“
5. Krakau und seine Denkwürdigkeiten.
6. A. Die Heldenthat des C. Mucius Scaevola nach Livius.
 - B. Die Heldenthat des P. Horatius Cocles nach Livius.
7. Weihnachten ein Fest der Freuden.
8. A. Die Veranlassung zu den Perserkriegen.
 - B. Kaiser Maximilian auf der Martinswand anschliessend an die Lektüre „Die Martinswand.“
9. Das Eisen im Dienste des Menschen.
10. A. Gliederung und Gedankengang der Goethe'schen Ballade „Johanna Sebus.“
 - B. Die Tyrannei der Dreissig in Athen, (szkolne).
11. A. Das Glas im Dienste des Menschen.
 - B. Der Gruss.
12. A. Historische Grundlage zu Schillers Gedichte „Der Ring des Polykrates.“
 - B. Inhaltsangabe der Schillerschen Ballade „Der Ring des Polykrates.“
13. Über Gutenberg und seine Verdienste.
14. A. Es ist das Wesen der Ballade, Romanze und Legende auf Grund der gelesenen Stücke auseinander zu setzen.

- B. Wer den Pfennig nicht ehrt,
Ist des Thalers nicht werth,
Nach Goethes „Legende vom Hufeisen.“
15. A. Der Tod, ein Bruder des Schlags.
B. Der Knabe, der Jüngling, der Mann und der Greis.
16. A. Arion in Hellas, nach der Schlegelschen Ballade „Arion.“
B. Arions Schicksale auf der Überfahrt nach Hellas nach der Schlegelschen Ballade „Arion.“
17. Die Spartanische Erziehung verglichen mit der unsrigen, anschliessend an die Lektüre „Die Erziehung in Sparta.“
18. Das Schiff. (Nach gegebenen Schlagwörtern).
19. Die mannigfaltigen Beschäftigungen des Menschen.
20. A. Wiens Entsatz durch J. Sobieski anschliessend an die Lektüre „Die Türken vor Wien.“
B. Die Deukalionsche Fluth nach Ovid.

VI. A+B.

1. Odysseus beschwört den Schatten des Tiresias und den seiner Mutter, (nach der Lektüre).
2. Vorzüge der Gebirgsgegenden vor denen des flachen Landes.
3. Die Schlacht bei Pharsalus und das Ende des Pompejus.
4. Kenntnisse, der beste Reichthum.
5. Das Glas und seine Bedeutung.
6. Morgenstunde hat Gold im Munde.
7. A. Die Veranlassung zum ersten punischen Kriege.
B. Die Belagerung und Stürmung der Stadt Zama durch Metellus (Sallust. Jugurtha Cap. 56—62).
8. Ein guter Nachbar ist ein edles Kleinod.
9. Wie kam es zur Schlichtung der Grenzstreitigkeiten zwischen den Gebrüdern Philäni und den Curenensern (Sallust.: Jugurtha, Cap. 79).
10. Der Erlkönig von Göthe und Erlkönigs Tochter von Herder.
11. Die Sage vom Coriolanus.
12. Es sind die im Gedichte „Männerwaffen“ enthaltenen Grundgedanken anzugeben.
13. Die Reformen der beiden Gracchen.

14. Siegfrieds Tod und die Veranlassung desselben (nach dem Nibelungenliede).

15. Durch welche Motive ist die Charakterwandlung Kriemhildens im Nibelungenliede gerechtfertigt.

16. Der Ehrgeiz die Triebfeder zum Guten, aber auch zum Bösen.

17. Wodurch wurden die catilinarischen Reden veranlasst.

18. Es ist „des Sängers Fluch“ von Uhland mit dem „Sänger“ von Göethe zu vergleichen.

19. Charakteristik der Herrschaft des Justinian.

VII. a+b.

1. Der Monat September bei uns. Eine Schilderung.

2. Welche Gedanken kann in uns der Anblick fruchtbringender Bäume wecken?

3. Die Bedeutung der Telegraphen.

4. Gedankengang der Abiturienteurede Klopstocks.

5. Was glänzt ist für den Augenblick geboren,

Das Echte bleibt der Nachwelt unverloren.

6. Es sind die Hauptmerkmale des Goethe: Epos anzugeben.

7. Der Streit zwischen Kaiser Heinrich IV. und Papst Gregor VII.

8. Über die Wichtigkeit der äusseren Verhältnisse für die geistige Bildung des Menschen.

9. Der Gang der Handlung in Schillers „Maria Stuart.“

10. Inhalt und Grundgedanke der Wielandschen Erzählung: „Der Vogelsang oder die drei Lehren.“

11. Charakter der Maria Stuart aus Schillers gleichnamigem Trauerspiel.

12. Lessings Äusserung über sich selbst als Dichter und Kritiker. Nach der „Hamburgischen Dramaturgie.“

13. Die Wurzel der Gelehrsamkeit ist bitter,

Die Frucht aber süß. In Form einer Chrie.

14. Gedankengang in Ciceros Rede: „Pro Archia poeta.“

15. Achilles und Cid. Eine Vergleichung.

16. Inhalt des Schillerschen Gedichtes „Spaziergang.“

17. Das Geld ist ein guter Diener, aber ein schlechter Herr.
18. „Der Gang der Handlung in Göethes Iphigenie auf Tauris.“

VIII. a+b.

1. Herbstgedanken.
2. Der Gang der Handlung in Sophocles' „Oedipus tyrannus.“
3. Arbeit kürzt die Stunden, und verlängert das Leben. In Form einer Parabel.
4. Über die „Todtenfeier“ von Mickiewicz.
5. Unterschied zwischen Begeisterung und Schwärmerei.
6. Erklärung der Horazischen Ode. Ad Maecenatem (I., 1.).
7. Die Regierung Rudolf des Stifters.
8. Uhland's „Ernst, Herzog von Schwaben,“ vom Standpunkte der Technik des Drama betrachtet.
9. Die Briten ermuntern einander zum Kampfe für ihr Vaterland, nach Tacitus.
10. Camoens auf dem Sterbebette. Nach Halm.
11. Einfluss der Literatur auf das Leben und den Wert der Nation.
12. Überblick der Geschichte von Palästina.
13. Welche Wirkung hat das Klima auf die Bildung des Menschen in Körper und Seele.

Statystyka uczniów.

W klasie	Uczniowie publiczni		Wypadek klasyfikacji przy końcu roku szkolnego.					
	na początku	na końcu	Stopień					
	roku szkolnego		celujący	1.	2.	3.	w zawieszaniu	przestało uczyć się
Ia	54	44	7	20	1	10	6	10
Ib	54	45	6	20	4	9	6	9
Ic	53	48	6	21	2	11	8	5
Id	54	45	8	14	2	13	8	9
IIa	49	44	11	24	1	4	4	5
IIb	49	47	5	22	4	10	6	2
IIc	44	39	4	19	—	10	6	5
IIIa	56	49	5	32	2	4	6	7
IIIb	55	52	5	35	6	1	5	3
IVa	31	28	5	16	—	2	5	3
IVb	37	34	8	19	2	1	4	3
Va	49	43	6	28	1	1	7	6
Vb	51	42	5	24	2	7	4	9
VIa	32	29	8	18	1	1	1	3
VIb	31	30	4	18	2	2	4	1
VIIa	35	35	5	18	—	4	8	—
VIIb	26	25	7	11	1	2	4	1
VIIIa	33	29	8	13	8	—	—	4
VIIIb	29	29	8	14	5	2	—	—
Razem . . .	822	737	121	386	44	94	92	85
PRYWATYŚCI								
	23	13	4	5	1	1	2	10

W porównaniu z rokiem szkolnym 1879 przybyło uczniów publicznych 63 i prywatny 1.

Z tych uczniów było według przynależności do gminy:

A)

z Krakowa lub okręgu	394
z Galicyi	244
obcokrajowej	112

B)

Było religii rzymsko-katolickiej	699
„ „ grecko-katolickiej	2
„ wyznania ewangelickiego	3
„ „ mojżeszowego	46

C)

Mowa ojczysta jest polska u	738
„ „ „ niemiecka u	12

D)

Uczniów I klasy w wieku lat 10 było	2
„ „ 11 „	66
„ „ 12 „	30
„ „ 13 „	36
„ „ 14 „	25
„ „ 15 „	11
„ „ 16 „	7
„ „ 17 „	2
„ „ 18 „	2
Razem	190

E)

Płaciło szkolne całe	392
Uwolnionych od całego szkolnego	357
Uwolniony od połowy szkolnego	1
Szkolna opłata przyniosła kwotę złr. w. a.	9395

A) Stypendya.

Stypendya doszły do wysokości 3757 złr. 50 cent. Pobierało je uczniów 29.

B) Zapomogi dobroczynnymi legatami przekazane przyniosły 522 złr.

C) Z kasy JW. hr. Artura Potockiego pobierał jeden uczeń VII.a klasy stypendyum w kwocie 150 złr.

D) Pomoć koleżeńska.

a) wyższe gimnazjum.

Uczniowie VIII.a. kl. złożyli 51 złr. 30 cent., VII.a. 26 złr. 40 cent., VII.b. 22 złr. 80 cent., VI.a. 5 złr. 90 cent., VI.b. 8 złr. 50 cent., Va. 28 złr. 4 cent., Vb. 47 złr. 70 cent.; razem 190 złr. 64 cent.

Na ten cel złożyli JW. hr. Szeptycki z przeznaczeniem dla kolegów ś. p. syna swego, ucznia VIII.a. kl., 20 złr., Wny Dr. Jaszczurowski 5 złr., Wny Truskolaski 90 cent., p. Kulczyński aplikant 4 złr., uczniowie Cercha Maksymilian z VII. kl. 5 złr., Bażan Tadeusz z V. kl. 3 złr., Tylka Michał z VII.a. 3 złr., Bednarski Jan 1 złr., Wny M. I. 3 złr., co razem czyni 44 złr. 90 cent.

Składki te rozdano między najuboższych uczniów wyższego gimnazjum, prócz tego dopłacono uczniowi Ic. Gł. I. 4 złr. do szkolnego, 5 złr. obrócono na muzykę kościelną z powodu zakończenia roku szkolnego, a 17 złr. włożono do Kasy Oszczędności; (patrz poniżej w kronice).

b) niższe gimnazjum.

Dochód. Z przeszłego roku zostało 6 złr. 66 cent.; ze sprzedaży klasyfikacji za rok 1879, 19 złr. 70 cent.; przez Wgo Wincetego Eminowicza, naczelnika straży ogniowej, łaskawie ofiarowana część z dochodu zebranego przy popisowywaniu się Dra Schalli z ogniotrwałym aparatem 100 złr.; Wny Truskolaski 10 złr.; Wny Benis 10 złr.; P. J. J. członek grona profesorów gimnazjum św. Anny 10 złr.; po Bożém Narodzeniu kilkunastu uczniów przyniosło jako dobrowolnie zebraną w kółku rodzinném przy opłatku kolendę 96 złr. 58 cent.; miesięczne dobrowolne wkładki uczniów zamożniejszych za wydawaném pokwitowaniem 297 złr. 80 cent.

Razem 550 złr. 74 cent.

Rozchód. Sprawiono ubogim uczniom odzież za 354 złr. 30 cent.; na książki 77 złr. 40 cent.; opłacono takse szkolną za 12. uczniów w różnych kwotach 49 złr. 72 cent.; na potrzeby piśmienne 15 złr. 80 cent.; stemple na świadectwa 7 złr. 10 cent.; pomniejsze jednorazowe wsparcia 32 złr. 14 cent. — Razem 536 złr. 46 cent.

Zostaje przeto gotówki 14 złr. 28 cent.

Razem więc wpłynęło jako stypendya, zapomogi i wsparcia uczniów 5215 złr. 78 cent.

Nabytek tegoroczny do księgozbiorów i muzeów.

4) Biblioteka nauczycielska.

Dział: Filizofia, dzieł 4, tomów 10. Pedagogika i dydaktyka, dzieł 4, tomów 5. Estetyka i sztuka, dzieł 4, tomów 4. Filologia łacińska, dzieł 3, tomów 3. Filologia grecka, dzieł 5, tomów 8. Autorowie łacińscy, dzieł 6, tomów 10. Autorowie greccy, dzieł 4, tomów 4. Język polski, dzieł 6, tomów 12. Język niemiecki, dzieł 6, tomów 6. Historia powszechna, dzieł 8, tomów 16. Geografia, dzieł 4, tomów 4. Matematyka, dzieł 1 w jednym tomie. Fizyka, dzieł 3, tomów 7. Historia naturalna, dzieł 1 w 1. tomie. Archeologia i Mitologia, dzieł 2, tomów 2. Pisma mieszanej treści, dzieł 8, tomów 11. Biografia, dzieł 2 w dwóch tomach. Czasopism naukowych i pedagogicznych 7. Map 6. Obrazów 2. Słowniki 2 w 2. tomach.

Przybyło więc w roku 1880 dzieł 80, tomów 115, map 6, obrazów 2. Kilkanaście tomów pochodzi z darów Akademii Umiejętności, instytutu Ossolińskich i Wgo Walerego Eliasza.

Ogółem posiada biblioteka nauczycielska tomów 5437, zeszytów 363, map 147, atlasów 35, i 2 globusy.

B) Księgozbiór dla uczniów wyższego gimnazjum.

Z działu religii tomów 6, filozofii 4, estetyki 2, języka łacińskiego 5, autorów łacińskich 1, autorów greckich 2, języka polskiego 5, języka niemieckiego 2, historii 7, geografii 2, podróży 6, powieści 8, fizyki 3, historii naturalnej 1, słowników 8, czasopism 3, pism mieszanej treści 13.

C) Niższe gimnazjum.

Z działu języka polskiego tom 1, dziejów powszechnych 2, podróży 2, powiastek 11, czasopismo 1.

Przybyło więc w 1880 roku do księgozbioru dla uczniów wyższego i niższego gimnazjum tomów 104, z których pewna część (około 10 tomów) pochodzi z darów po ś. p. prof. Świdorskim, ks. Załęskiego, S. J. ks. Hołubowicza, S. J. Dra Estreichera, dyrektora biblioteki Jagiellońskiej, wydawcy dzieła: *Urbis Romae Viri Illustres*, Juliana Tołłoczki i Ignacego Roznera uczniów klasy VI. Ogółem liczy księgozbiór dla młodzieży 1360 tomów.

Czytelnia otwartą była dla uczniów w każdą środę i sobotę od 2-éj do 4-éj godziny i w każdą niedzielę od 9-éj do 11-téj. Także wypożyczano do domu książki za opłatą miesięczną po 10 centów. Rozdawaniem i odbieraniem książek zajmowali się uczniowie VII klasy: Cercha Maksymiljan, Dekkański Stanisław i Marynowski Kazimierz.

D) Książki szkolne dla ubogich uczniów wyższego gimnazjum.

Kupiono: Jachimowskiego, *Dogmatyki* egzempl. 3; Robitscha *Historia kościelna* egz. 5; Kremera, *Logiki* egz. 6; Jandaurka, *wypisów dla V-éj klasy* egz. 1; Jandaurka dla VI kl. egz. 2; Eggera dla VII kl. egz. 5; Eggera dla VIII kl. egz. 1. *Wypisów polskich Tom I, część II*, egz. 2, *Tom II, część II*, egz. 5. *Tom I., część I.*, egz. 1; Sokołowskiego *Historia* egz. 4; Schoedlera *Zoologii* egz. 1; Łomnickiego *Botaniki* egz. 8.

E) Dla ubogich uczniów niższego gimnazjum.

Tyc, *Dzieje starego zakonu* egz. 1; Joachimowskiego *Liturgika* egz. 11; Poplińskiego *Gramatyka łacińska* egz. 9; tegoż *Przykładów na sextę* egz. 15; *Przykładów na quintę* egz. 11; *Przykładów na quartę* egz. 1; *Caesara de bello gallico*, egz. 11; Corneliusza Neposa egz. 10; Curtiusa *Gramatyki greckiej* egz. 1; Schenkla *Ćwiczeń greckich* egz. 16; Małeckiego *Gramatyki* egz. 1; Schobera *Gramatyki* egz. 11; Hamerskiego *Wypisów na IV klasę* egz. 9; tegoż *na III klasę* egz. 10; Janoty *Gramatyki* egz. 1; Rebeta *Ćwiczeń* egz. 11; *Wypisów polskich na II klasę* egz. 11, — *na I klasę* egz. 10; Sawczyńskiego *Historii* część I i II, egz. 1; Bellingera *Geografii* egzempl. 15; Wiślickiego *Geografii* egz. 11; Bączalskiego *Arytmetyki* część I egz. 9, — część II egz. 8, Mocnika *Geometrii* część I i II egz. 1.

Ogółem liczy pomoc koleżeńska dla wyższego gimnazjum 784 książek szkolnych, 110 słowników, 21 atlasów, dla niższego gimnazjum 1700 książek.

F) Gabinet fizykałny.

Prasa Brahmy. Machina parowa. Lewar do trucizn. Skrzypce żelazne. Kostka szkła Uranowego. Przyrząd do okazania zboczenia igły pod wpływem prądu. Magnetometr Webera. Model telegrafu Hughesa, zrobiony przez Andrzeja Chwaliboga ucznia klasy VIII A. Nadto, zaopatrzono gabinet w chemikalia i naczynia potrzebne do doświadczeń chemicznych.

G) Gabinet historyi naturalnej.

Sorex drancus. Mus musculus. Mus sylvaticus. Hypudaeus arvalis. Hypudaeus glareolus. Lutra vulgaris. Saxicola rubicola fem. Muscicapa albicollis. Fringilla domestica fem. Psittacus erithacus. Coturnix dactylisonans. Lestris parasitica. Tetras hybridus (dar p. Józefa Ulanowskiego). Syngnathus acus. Solea vulgaris. Raja clavata. Accipenser huso. Scillium catulus. Woreczek czernidłowy i szczęki mątwy. Okazów roślin tatrzańskich sztuk 25 (darował p. Antoni Rogalski). Ząb mamuta wykopany w okolicy (darował Dr Seiborowski).

Fundusze.

Pozostało z roku zeszłego	1 złr. 30 cent
Z taks wstępnych wpłynęło	609 " — "
Z opłat za zbiory naukowe	857 " — "
Z taks za wydane duplikaty świadectw	36 " — "
Dochód z czytelnicy uczniów	38 " 95 "
Razem	1542 złr. 25 cent.

Z téj kwoty opędzono wydatki na sprawunki powyżej wykazane, zostało jednak na długi w księgarni Wgo Friedleina 123 złr. 66 centów.

Wynik egzaminu dojrzałości.

Poddało się egzaminowi uczniów publicznych 55.

Obcych 8.

Z uczniów publicznych otrzymało:

Świadectwo dojrzałości z odznaczeniem.	11
„ dojrzałości	32
Będzie poprawiało egzamin z jednego przedmiotu . . .	7
Cofnięto na pół roku.	3
„ na cały rok.	2
Z obcych otrzymał świadectwo dojrzałości.	1
Cofnięty na $\frac{1}{2}$ roku.	1
Na cały rok.	1
Bez terminu	2
Może poprawić po wakacjach	2
Odstąpił od ustnego egzaminu.	1

Wiek uczniów VIII klasy:

W wieku lat 17 było	3
„ „ 18 „	11
„ „ 19 „	22
„ „ 20 „	13
„ „ 21 „	3
„ „ 22 „	3
„ „ 24 „	3
	58

Z 44 abiturientów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości udaje się:

Na teologią	7
„ prawo	13
„ medycynę.	8

„ wydział filologiczno-historyczny.	5
„ matematyczny	1
do akademii rolniczej	7
„ „ „ górnictwej	1
„ instytutu przemysłowego	1
na weterynaryę	1

Kronika gimnazym.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 1 września uroczystém nabożeństwem w kościele św. Anny.

Zastępcy pp. Froncz Władysław, Znamirowski Franciszek i Gruszkiewicz Teofil, którzy przez dłuższy czas gorliwie pełnili w gimnazjum św. Anny obowiązki nauczycielskie, zamianowani zostali rzeczywistymi nauczycielami; pierwszy odszedł stąd 18 sierpnia, drugi 14, trzeci 26 września; ich miejsce zajęli zastępcy pp. Wacholz Emil, Kołczykiewicz Maciej i Bielski Józef.

Zastępcę Janik Jan przeniesiony został do gimnazjum w Sączu, p. Ignacy Serwin do Bochni; w ich miejsce przybyli: p. Józef Feichtinger ze Sącza i p. Franciszek Jeziorski z tutejszej szkoły realnej.

Na rok szkolny 1880 przybył jeszcze jeden oddział wspólny, z tego powodu został zastępcę Stefan Remer do tego gimnazjum powtórnie przydzielony.

Wys. Rada Szkolna krajowa przydzieliła do gimnazjum św. Anny aplikantów pp. Michała Augustynka i Juliana Baczyńskiego celem praktycznego kształcenia ich w zawodzie nauczycielskim.

Naukę stenografii objął p. Stanisław Balicki, doktor medycyny, w miejsce p. Emila Klimka, który po wakacjach u dyrektora zapóźno się zgłosił.

Przy końcu września zeszedł z tego świata nauczyciel śpiewu śp. Antoni Vopalka; nauczycielem tego przedmiotu zamianowała Wys. Rada Szkolna Krajowa p. Walentego Deca.

Po ukończeniu pierwszego półroczu przeniósł się do tarnowskiego gimnazjum zastępcę Zygmunt Celowski przez zamianę posad ze zastępcą Przybyłkiewiczem Ignacym.

Imieniny Najjaśniejszego Pana obchodziła młodzież szkolna 4 października solennem nabożeństwem w kościele św. Anny. Dzień ten stał się pamiętnym w dziejach gimnazjum św. Anny przyjęciem literata i powieściopisarza naszego Józefa Ignacego Kraszewskiego w amfiteatrze Nowodworskim. Młodzież wszystkich trzech zakładów średnich utworzyła gęsty szpaler w ulicy św. Anny od rynku do gmachu gimnazjum. O godzinie 11 wstąpił w ulicę św. Anny Jubilat w towarzystwie Wielmożnego, Dra Weigla, wice-prezydenta miasta i Wielmożnego Miłaszewskiego, swego towarzysza lat młodości, powitany radosnym okrzykiem młodzieży. Odprawiwszy krótką modlitwę w kościele św. Anny, przybył do amfiteatru, gdzie część młodzieży szkolnej na tarasach z dwóch stron sali umieszczona i publiczność, dla której krzesła ustawiono, powtórzyła okrzyki powitalne. Po odśpiewaniu krótkiej kantaty, do której tekst ułożył prof. Dr Ziemia, zagaił podpisany dyrektor przyjęcie przemówieniem do młodzieży, poczem prof. Leopold Świerż powitał Jubilata w imieniu nauczycieli, a uczeń VIII klasy Jerzy hr. Szeptycki w imieniu młodzieży. W końcu przemówił Jubilat zachęcając młodzież do wytrwałej pracy na polu narodowem, ostrzegając ją przed szerzącym się kosmopolityzmem. Na tém miejscu przychodzi sprawozdawcy smutne uczynić pośmiertne wspomnienie. Rzeczony uczeń Jerzy Szeptycki, który serdecznemi słowy witał Kraszewskiego, uległ po długiej słabości przedwczesnej śmierci dnia 18 lutego b. r. Młodzieniec niepospolite rozwinał zdolności, które zdawały się obiecywać mu przyszłość w literaturze i narodzie; w sercu jego spoczywał zaród błogich cnót. To też śmierć jego tak nauczycieli jak współuczniów boleśnie dotknęła.

W tydzień po zgonie ucznia wyrwała śmierć 25 lutego b. r. z grona nauczycieli prof. Tytusa Świderskiego. Mąż to był znakomitych zdolności, prawy i szlachetny charakter, pracowity aż do przeciążenia sił, gorliwy nauczyciel, pełen dobrego taktu w prowadzeniu młodzieży, zarówno szanowany i ceniony od kolegów, młodzieży i publiczności. Piastował posadę rzeczywistego nauczyciela w Królestwie za kordonem; ażeby naprawić błąd przodków swoich, którzy przyjęli schizmę, usunął się tam ze stanowiska swego, a przybywszy do Galicyi powrócił na łono kościoła katolickiego. To też śmierć jego wszystkich, którzy go znali, grubą pokryła żałoba. Nad grobem skreślił wymownie żywot i cnoty zmarłego prof. Mikłaszewski, a wkrótce odezwało się życzenie postawienia śp. Świder-

skiemu grobowca. W tym celu urządziła młodzież gimnazjum św. Anny wieczorek, połączony z deklamacją, śpiewem i muzyką instrumentalną, który przyniósł czystego dochodu 85 złr., pośpieszyli koledzy i inne osoby z ofiarami, tak że się uzbierała kwota 258 złr. Dziś już zdobi grób śp. Tytusa Świdorskiego długotrwały pomnik.

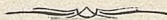
Dnia 6 grudnia obchodziło gimnazjum św. Anny pamięć wieszczą naszego Adama Mickiewicza wieczorkiem, w którego program wchodził odczyt ucznia klasy VIII Antoniego Górskiego „O walce romantyzmu z klasycyzmem,” popisy deklamacyjne i muzykalne, śpiew chóralski i przemówienie dyrektora do młodzieży. Wieczorek ten przyniósł czystego dochodu 80 złr., które włożono na fundusz żelazny celem utworzenia stypendyum do kasy oszczędności na książeczkę l. 44951; kapitał dotąd uzbierany wynosi 671 złr. 12 centów.

Profesorowie: Czesław Łoziński i Ignacy Gralewski, którzy już zeszłego roku dla podeszłego wieku i nadwątłych sił fizycznych obowiązki nauczycielskie pełnić zaprzestali, przeszli na mocy rozporządzeń Wys. c. k. Ministerstwa w stały i dobrze zasłużony stan spoczynku. Koledzy chcąc uczcić zasługi i pamięć występujących profesorów postanowili odwołać się do kolegów wszystkich gimnazjów i byłych uczniów, o ile ich stanowisko i zamieszkanie znajomym jest, by zechcieli przysłać swe fotografie. Pośredniczył i gorliwie się tém zajął profesor religii ks. Nowiński, za jego staraniem nadeszło dla prof. Gralewskiego 390, dla prof. Łozińskiego przeszło 70 fotografii. Profesora Gralewskiego zaszczyciły fotografiami osoby bardzo wysokie stanowisko w kraju piastujące. Uroczyste doręczenie nastąpiło dnia 1 lutego przez deputacje z grona nauczycieli gimnazjum św. Anny. Obaj jubileaci tym objawem czci i uznania do łez rozczuleni byli.

Dnia 26 maja udzielał Najprzewielebniejszy ks. Biskup Albin Dunajewski w kościele św. Anny sakramentu bierzmowania młodzieży gimnazjum św. Anny. Ks. Biskup sam odprawił na intencję młodzieży mszę św., sam rozdawał św. komunią, a po dokonaniu aktu bierzmowania przemówił od ołtarza do młodzieży zalecając jej cnoty chrześcijańskie i przywiązanie do kościoła katolickiego.

W drugiem półroczu odbył p. inspektor szkół średnich Wielm. Antoni Czarkowski wizytacją gimnazjum św. Anny. Wglądał bawczym okiem we wszystkie stosunki szkolne, naukę, wychowanie, przybory naukowe, bibliotekę, muzea nauk przyrodniczych i t. p.

Dnia 12 czerwca odbył z gronem nauczycieli czterogodziną konferencyą, w której udzielił spostrzeżeń swoich i rozwinął swe zapatrywania na naukę we wszystkich gałęziach do gimnazjum się odnoszących nacechowane niezwykle znajomością literatury szkolnej. Dnia 30 czerwca zakończono rok szkolny uroczystém nabożeństwem i rozdaniem świadectw półrocznych.

Wykaz imienny uczniów podług lokacyi.

(Tłuszcjczy druk oznacza pierwszy stopień z odszczególnieniem.)

Klasa I. A.

1. Lang Otokar	10. Jakubski Karol	19. Piotrowicz Stanisław
2. Peter Jan	11. Prüwer Albert	20. Pietrzykowski Józef
3. Michalik Kazimierz	12. Ciszek Piotr	21. Tomasik Leon.
4. Piotrowski Seweryn	13. Dąbski Aleksander	22. Freund Jan
5. Pilchowski Stan.	14. Krupa Stanisław	23. Lisowski Kazimierz
6. Kotulecki Tomasz	15. Świdowski Antoni	24. Gadomski Tadeusz
7. Breitenwald Robert	16. Janikowski Zygmunt	25. Dembowski Mieczys.
8. Klimonda Józef	17. Pietrzykowski Karol	26. Deiches Ernest
9. Kaczmarczyk Antoni	18. Gadomski Stanisław	27. Süsser Izaak.

6 pozwolono po wakacyach z jednego przedmiotu poprawić.

11 nie otrzymało przejścia. 10 wystąpiło.

Klasa I. B.

1. Wyrobek Wacław	10. Gosslar Jan	19. Paleczek Kazimierz
2. Pustelnik Jan	11. Wąsowicz Stanisław	20. Gumpłowicz Henryk
3. Mehoffer Józef	12. Cyszczen Stanisław	21. Bartmański Jan
4. Małachowski Wład.	13. Bała Stanisław	22. Grossmann Wład.
5. Eliasza Stanisław	14. Pelc Józef	23. Miniewski Karol
6. Makarewicz Tadeusz	15. Natorski Roman	24. Pytlarski Bronisław
7. Styczeń Paweł	16. Zak Franciszek.	24. Dach Emil
8. Sowiński Ludwik	17. Zajac Ignacy	26. Cercha Stanisław.
9. Chorąży Józef	18. Lewandowski Kaz.	

Poprawić może 6. Nie ma postępu dobrego 13. Wystąpiło 9.

Klasa I. C.

1. Radomyski Jan	10. Mildner Mieczysław	19. Opieński Henryk
2. Estreicher Stanisław	11. Tarkowski Kazimierz	20. Hanak Józef
3. Federowicz Kaz.	12. Zdański Zygmunt	21. Wyspiański Stanis.
4. Powidaj Adam	13. Strzelecki Stanisław	22. Witaliński Wincenty
5. Jastrzębski Karol	14. Noga Feliks	23. Karwacki Stanisław
6. Strzempek Andrzej.	15. Laskowski Stanisł.	24. Döning Stefan
7. Tymiński Juliusz	16. Taborski Józef	25. Burzyński Stanisław
8. Lutostański Boles.	17. Górka Józef	26. Szynglarski Adolf
9. Sałach Michał	18. Geisler Eugeniusz	27. Lichański Henryk

Poprawić może 8. Nie ma dobrego postępu 13. Wystąpiło 5.

Klasa I. D.

1. Janikowski Antoni
2. Stuglik Józefat
3. Rajski Wojciech
4. Ponicki Franciszek
5. Cisz Ignacy
6. Goldfinger Adolf
7. Hubrich Jan
8. Marusarz Jakób | 9. Wróblewski Stanis.
10. Guzy Antoni
11. Szmalsz Aleksander
12. Opydo Teofil
13. Prostak Jan
14. Posiadłowski Zyg.
15. Zalewski Władysław
16. Skołyszewski Fran. | 17. Krupski Leopold
18. Gołębiowski Józef
19. Piątkiewicz Sebas.
20. Homelski Ludwik
21. Łabuzek Stanisław
22. Świątnicki Jan |
|---|--|--|

Poprawić może 8. Nie ma dobrego postępu 15. Wystąpiło 9.

Klasa II. A.

1. Janikowski Ludwik
2. Zapała Melcbior
3. Skulina Jan
4. Magierle Władys.
5. Rutkowski Maks.
6. Siwiński Józef
7. Staszal Walenty
8. Cholewa Wojciech
9. Chmiel Adam
10. Wilkosz Jan
11. Trepka Władysław
12. Krzyształowicz Fran. | 13. Lenartowicz Kaz.
14. Lewiak Stanisław.
15. Komorowski Wład.
16. Sobieszczański Lud.
17. Szukiewicz Wojciech
18. Starowiejski Leon
19. Łazniński Franc.
20. Watorski Stefan
21. Trzciniński Bogusław
22. Rożycki Edmund
23. Starzewski Jan.
24. Henoch Władysław | 25. Łoś August.
26. Starowiejski Wład.
27. Nowicki Jan
29. Stryczkowski Józef
20. Włoszek Wojciech
38. Friedberg Gwido
31. Wyrwa Karol
32. Zgórek Stanisław
33. Zawistowski Wiktor
34. Rolle Zygmunt
35. Czerny Edward. |
|--|--|---|

Poprawić może 4. Nie otrzymało dobrego postępu 5. Opuściło Zakład 5.

Klasa II. B.

1. Borek Floryan
2. Cieślik Jan
3. Głuszek Wacław
4. Spindler Zygmunt
5. Waligórski Jan
6. Pędzimaż Władysł.
7. Karowski Karol
8. Kapel Jan
9. Jachimski Henryk | 10. Krzyżanowski Stan.
11. Jellonek Kazimierz
12. Kwieciński Stanisł.
13. Piętka Jan
14. Kozłowski Karol
15. Ryś Józef
16. Ippoldt Juliusz
17. Weber Karol
18. Kwieciński Jan | 19. Kościński Władysł.
20. Babiński Wacław.
21. Pik Ignacy
22. Królikowski Adam
23. Libura Mikołaj
24. Rybakiewicz Wład.
25. Kohn Ignacy
26. Tyrała Józef
27. Follprecht Józef. |
|---|---|---|

Poprawić może 6. Nie otrzymało dobrego postępu 14. Opuściło zakład 2.

Klasa II. C.

1. Rajski Cyprian
2. Raab Józef
3. Zasacki Stanisław
4. Haim Leopold.
5. Kowalski Leon
6. Meciszewski Zyg.
7. Grzybowski Józef
8. Olas Szymon | 9. Klimczyk Franciszek
10. Gągułski Piotr
11. Kozmik Walenty
12. Mazurkiewicz Fran.
13. Mulica Jędrzej
14. Barbacki Jan
15. Szponder Wojciech
16. Buntner Rufin | 17. Groblicki Jan
18. Zembrowski Józef
19. Bryjak Józef
20. Tarło Józef
21. Janik Jan
22. Reichert Edmund
23. Piotrowski Feliks. |
|--|--|--|

Poprawić może 6. Nie otrzymało dobrego postępu 10. Opuściło zakład 5.

Klasa III. A.

1. Marecki Tadeusz	14. Kaczmarczyk Jan	27. Krzyształowicz St.
2. Szurek Karol	15. Zakrzyński Jan	28. Sygietyński Jan.
3. Durkiewicz Julian	16. Bendkowski Wład.	29. Sobolewski Jan
4. Mróz Andrzej	17. Rabinowicz Wilhelm	30. Riedmiller Bolesław
5. Kuźniar Wincenty.	18. Nodzeński Stefan	31. Miński Adam
6. Krzyżanowski Józef	19. Walter Julian	32. Leniek Wojciech
7. Bober Jan	20. Roszek Władysław	33. Szpor Zdziśław
8. Eminowicz Winc.	21. Reichenberg Miecz.	34. Jaworski Józef
9. Magera Jan	22. Furko Zygmunt	35. Konstmanowicz Cz.
10. Rucki Stefan	23. Skrzyszewski Bron.	36. Blatteis Szymon
11. Łacki Włodzimierz	24. Lipowski Maciej	37. Piotrowski Gustaw.
12. Mikucki Leon	25. Cygan Franciszek	
13. Rotermund Maurycy	26. Cehenter Edmund	

Poprawić może 6. Nie ma dobrego postępu 6. Opuściło zakład 7.

Klasa III. B.

1. Dembowski Michał	15. Krówka Karol	29. Stieber Karol
2. Wróblewski Stanisł.	16. Mieroszewski Leon	30. Konopka Stanisław
3. Adamus Antoni	17. Bobrowski Kazim.	31. Anezyk Stanisław.
4. Hajewski Władysł.	18. Czubrzyński Stanisł.	32. Czarniak Jędrzej
5. Podczerwiński Hier.	19. Orpiszewski Michał	33. Lempkowski Grzeg.
6. Lachs Saul	20. Miętus Wojciech	34. Łempkowski Karol
7. Bukowski Samuel	21. Wiatr Stefan	35. Sadowski Konstanty
8. Przybyłowicz Adam	22. Krzywacki Stefan	36. Gedl Kazimierz
9. Cengler Stanisław	23. Wajcovicz Piotr	37. Wajcovicz Jędrzej
10. Łoś Stanisław	24. Komorowski Bolesł.	38. Gralewski Eugen.
11. Uhma Adam	25. Poglies Rudolf	39. Bartynowski Wacł.
12. Zapała Zygmunt	26. Steblik Edward	40. Masłakiewicz Wład.
13. Krawczyk Władysł.	27. Gawroński Wilhelm	
14. Nowak Zygmunt	28. Ocetkiewicz Jan	

Poprawić może 5. Dobrego postępu nie otrzymało 6. Wystąpiło 7.

Klasa IV. A.

1. Jachymiak Ludwik	8. Pachonński Ludwik	15. Chwalibogowski W.
2. Rolle Kazimierz	9. Łowczowski Wład.	16. Reicher Edward
3. Michalik Jan	10. Bleszyński Jan	17. Griglyak Jędrzej
4. Wontorek Józef	11. Hyrzycki Stanisław	18. Goldwaser Maksym.
5. Wróbel Bolesław.	12. Bronikowski Wład.	19. Hess Alfred
6. Kaden Józef	13. Pajak Jan	20. Mosur Jan
7. Kaden Gustaw	14. Mycielski Edward	21. Baranowski Jacek

Poprawić może 5. Nie otrzymało dobrego postępu 2. Opuściło zakład 3.

Klasa IV. B.

1. Jaworski Leopold	7. Siwiński Mieczysł.	13. Żarnowiecki Ludwik
2. Komorowski Stanisł.	8. Feintuch Marcin.	14. Eminowicz Damian
3. Dunajewski Julian	9. Rosner Aleksander	15. Langrok Bernard
4. Seńko Stanisław	10. Szopski Felicyan	16. Dąbrowski Franc.
5. Szlachtowski Feliks	11. Klemensiewicz T.	17. Stępiński Stanisław
6. Szurek Stanisław	12. Nowaczyński Edw.	18. Orłowski Mieczysł.

19. Bój Piotr	22. Dziewiński Leon	25. Dziewiński Stefan
20. Henoch Józef	23. Szołajski Alfred	26. Wałęcki Antoni
21. Kania Wawrzyniec	24. Furmankiewicz Ant.	27. Dymnicki Adam.

Poprawić może 4. Nie otrzymało dobrego postępu 3. Opuściło zakład 3.

Klasa V. A.

1. Benis Artur.	13. Śliwiński Bronisław	25. Gawłów Ignacy
2. Fronczkiewicz Alek.	14. Noga Józef	26. Boruta Jakób
3. Szeptycki Roman	15. Mieroszewski Kaz.	27. Bużyński Stanisław
4. Długosz Tomasz	16. Uhma Franciszek	28. Nowacki Julian
5. Fijałek Jan	17. Mokrzycki Witold	29. Hellner Stanisław
6. Cachel Wojciech	18. Borelowski Walenty	30. Ertel Henryk
7. Jaroszyński Edward	19. Młynarski Franc.	31. Stengel Adolf
8. Bażan Tadeusz	20. Baranowski Franc.	32. Tomczykowski Kaz.
9. Grzybowski Ludwik	21. Zawistowski Zygm.	33. Dziewiński Adam
10. Firek Andrzej	22. Rublewski Karol	34. Rotter Bolesław.
11. Kwieciński Tadeusz	23. Landau Zygmunt	
12. Nodzyński Bolesław	24. Nowicki Adam	

Poprawić może 7. Nie otrzymało dobrego postępu 2. Opuściło zakład 6.

Klasa V. B.

1. Baranowski Artur	11. Niemojowski Wacł.	21. Kozłowski Edward
2. Banach Adam	12. Schuman Franciszek	22. Ślepicki Marcei
3. Dąbski Stanisław	13. Łepkowski Winc.	23. Bukowski Tomasz
4. Seinfeld Herman	14. Lachowski Celestyn	24. Zagórski Antoni
5. Breński Jan	15. Padlewski Zygmunt	25. Leszczyński Konrad
6. Anczyc Władysław	16. Podczaski Władysł.	26. Krupa Jan
7. Swiba Bronisław	17. Gabryelski Zdzisław	27. Tengler Henryk
8. Łepkowski Karol	18. Flis Teofil	28. Romer Bronisław
9. Hubrych Józef	19. Baltaziński Kazim.	29. Romer Konstanty.
10. Leśniak Andrzej	20. Łącki Adam	

Poprawić może 4. Nie otrzymało dobrego postępu 8. Opuściło zakład 9.

Klasa VI. A.

1. Rosner Ignacy	10. Lewiecki Konstanty	19. Orłowski Jan
2. Langie Adam	11. Zgórek Józef	20. Ungeheuer Stanisł.
3. Chowaniec Franc.	12. Baschkopf Józef	21. Steinkeller Henryk
4. Tołłoczko Julian	13. Opieński Jan	22. Etmeyer Henryk
5. Mycielski Stanisław	14. Bochenek Michał	23. Kirchmeyer Jan K.
6. Bystrzonowski Fr.	15. Gunia Gustaw	24. Zapała Tadeusz
7. Stoliński Maciej	16. Malec Bartłomiej	25. Łempkowski Czesł.
8. Zboś Władysław	17. Rolle Józef	26. Tustanowski Stefan.
9. Miczyński Jan	18. Małachowski Tad.	

Poprawić może 1. Nie otrzymało dobrego postępu 2. Opuściło zakład 3.

Klasa VI. B.

1. Kaden Ludwik	4. Grotowski Bolesław	7. Udziela Maryan
2. Zoll Fryderyk	5. Blumenstok Alfred	8. Czerny Adolf
3. Michalik Józef	6. Czystczan Kazimierz	9. Rosenzweig Józef

10. Grychowski Wiktor	15. Szydłak Andrzej	20. Skaławski Władysław
11. Josse Alfred	16. Ziembowski Leon	21. Ulanowski Kazim.
12. Korytowski Marian	17. Karaś	22. Rosenzweig Jan.
13. Świder Stanisław	18. Kusionowicz And.	
14. Windakiewicz Stan.	19. Szwoab Adam	

Poprawić może 4. Nie otrzymało dobrego postępu 4. Opuścił zakład 1.

Klasa VII. A.

1. Tylka Michał	9. Ścibor Franciszek	17. Tetmajer Włodzim.
2. Chowaniec Franc.	10. Ściborowski Kazim.	18. Marynowski Kazim.
3. Miczyński Zygmunt	11. Bobowski Józef	19. Barabasz Leonard
4. Orzechowski Leon.	12. Glatzman Ludwik	20. Paduchowicz Franc.
5. Służewski Włodzim	13. Gałęcki Kazimierz	21. Chudyba Stanisław
6. Górski Konstanty	14. Bernaciński Józef	22. Nowak Mieczysław
7. Jellonek Władysław	15. Giełdanowski Antoni	23. Grosser Stanisław.
8. Dekański Stanisław	16. Szolajski Marian	

Poprawić może 8. Nie otrzymało dobrego postępu 4.

Klasa VII. B.

1. Majewski Konrad	7. Szwaro Kazimierz	13. Krawczyński Walery
2. Połocki Władysław	8. Gleitzman Józef	14. Lubomirski Stefan
3. Cercha Maksymilian	9. Czerny Marian	15. Gluziński Tadeusz
4. Rosenblatt Henryk	10. Hozer Jan	16. Kurlito Stanisław
5. Kleinberg Józef	11. Pawlikowski Jan	17. Pruszyński Józef
6. Łuszczkiewicz Józef	12. Orłowski Ksawery	18. Łatocha Jan.

Poprawić może 4. Nie otrzymało dobrego postępu 3. Opuścił zakład 1.

Klasa VIII.

Do egzaminu dojrzałości przystąpiło 55

Za dojrzałych uznani:

Babraj Józef	Gramatyka Wojciech	Ławicki Kazimierz
Barański Franciszek	Gross Essig	Łobczowski Józef
Bednarski Jan	Jaglarz Paweł	Majewski Aleksander
Bobilewicz Leonard	Kaden Kazimierz	Maysel Tadeusz
Bogucki Michał	Karowski Józef	Ostaszewski Stanisław
Borowiecki Aleksander	Karwacki Zygmunt	Palka Konrad
Brodowski Antoni	Kowalikowski Władysław	Romer Stanisław
Bujalski Marian	Kowalski Józef	Stefczyk Franciszek
Byszewski Stanisław	Kowalski Karol	Szaniawski Władysław
Chwalibóg Jędrzej	Kraszewski Józef	Szaszkiewicz Stanisław
Ciastoń Eugeniusz	Krywult Walery	Szponder Andrzej
Federowicz Władysław	Kulczyński Franciszek	Stopiński Ludwik
Fischler Abraham	Lewiecki Feliks	Suski Ignacy
Górski Antoni	Lubomirski Andrzej	Zamojski Jan.

Poprawić może po wakacjach 7, cofnięto na pół roku 3, na cały rok 2.

Kraków, dnia 12 lipca 1880.

Ignacy Stawarski,
Dyrektor.